

Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego

Prasa samorządowa
województwa świętokrzyskiego

Kielce 2009

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA
DZIAŁ INFORMACJI I BIBLIOGRAFII REGIONALNEJ

PRASA SAMORZĄDOWA WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Katalog wystawy
ze zbiorów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej

Kielce, 27 maja-30 czerwca 2009

Scenariusz wystawy: Iwona Kornacka, Katarzyna Czyż,
Michał Pawlicki
(Dział Informacji i Bibliografii Regionalnej)

Opracowanie katalogu: Katarzyna Czyż

Wstęp: Beata Piotrowska
(Kierownik Działu Informacji i Bibliografii Regionalnej)

Skanowanie materiałów: Magdalena Osiecka (Dział Digitalizacji i Zbiorów Cyfrowych),
Michał Pawlicki (Dział Informacji i Bibliografii Regionalnej)

Opracowanie graficzne: Dawid Kukła (Dział Informacji i Bibliografii Regionalnej)

Skład komputerowy: Mariusz Stec (Dział Digitalizacji i Zbiorów Cyfrowych)

ISBN 978-83-60108-87-1

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Kielcach

Dyrektor: Andrzej Dąbrowski

ul. ks. P. Ściegiennego 13, 25-033 Kielce

tel. (041) 361-53-51 ; (041) 34-470-74

e-mail: sekretariat@wbp-kielce.one.pl

Nakład 50 egzemplarzy

Oddajemy w Państwa ręce nowe wydawnictwo - katalog towarzyszący wystawom prezentującym przegląd historyczny i tematyczny prasy samorządowej województwa świętokrzyskiego, począwszy od roku 1989 po najnowsze wydania gazet. Wystawy te towarzyszą obchodom Dnia Samorządu Terytorialnego (27 maja), szczególnie uroczystości obchodzonego w roku jubileuszowym 10- lecia istnienia Województwa Świętokrzyskiego, 5-lecia przystąpienia Polski do struktur Unii Europejskiej i 20-lecia polskiej samorządności i demokracji.

Spośród niemal 200 tytułów, jakie w ciągu ostatnich 20 lat pojawiały się w gminach i powiatach województwa świętokrzyskiego, do dziś ukazuje się cyklicznie około 70 periodyków lokalnych. Są to tygodniki, miesięczniki, kwartalniki, często rozprowadzane w lokalnych społecznościach bezpłatnie, dostępne w siedzibach urzędów, szkołach, placówkach służby zdrowia, w remizach, gminnych bibliotekach, kolportowane przez sołtysów. Wielu wydawców, odpowiadając na potrzeby współczesnego czytelnika, udostępnia je także drogą internetową. Co najważniejsze: pisma regionalne, poza funkcją kulturotwórczą i czysto informacyjną są bardzo istotnym elementem budowania w lokalnych, małych Ojczyznach społeczeństw obywatelskich. Jest tu bowiem miejsce na informowanie o najważniejszych decyzjach, podejmowanych przez rady gmin i powiatów, o planowanych i realizowanych inwestycjach, wydatkowaniu budżetowych pieniędzy. Pisma te pozwalają zaspokoić bardzo ważne potrzeby mieszkańców poszczególnych gmin i powiatów- przekazują informacje o bieżących wydarzeniach, istotnych dla mieszkańców, dają poczucie współodpowiedzialności decydowania o kierunkach rozwoju małych społeczności, integrują mieszkańców, aktywizują i motywują do podejmowania działań prospołecznych.

Nadesłane przez przedstawicieli samorządów terytorialnych, wydawców, redaktorów, archiwistów pisma prezentowane będą do końca czerwca w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach przy al. IX Wieków Kielc, a także w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej i Wojewódzkiej Bibliotece Pedagogicznej w Kielcach.

Adam Jarubas
Marszałek Województwa
Świętokrzyskiego

Tadeusz Kowalczyk
Przewodniczący Sejmiku
Województwa Świętokrzyskiego

Jolanta Kępa-Mętrak

Świętokrzyska prasa lokalna po 1989 roku

Prasa towarzyszy człowiekowi od czterech wieków. Tak jak cała rzeczywistość, podlegała licznym zmianom, przekształceniom. Dziś codzienna gazeta, tygodnik, miesięcznik stały się produktami dostępnymi niemal dla każdego. Oczywiście istnieją różne ograniczenia – choćby zasięg kolportażu, cena czy możliwości percepcyjne odbiorców. Nie każdy zatem może z nich korzystać w takim samym stopniu, nie każdy chce to robić.

Oferta współczesnego rynku prasowego jest bardzo bogata. Począwszy od szczybla ogólnokrajowego (a nawet ponadogólnokrajowego), przez prasę regionalną, po lokalną i sublokalną. Dla przeciętnego odbiorcy typologia nie jest istotna. Wybór odpowiedniego tytułu dokonywany jest przeważnie z punktu widzenia zawartości i spodziewanej satysfakcji z lektury. Prasoznawca jednak, podobnie jak badacz każdej innej dziedziny, przystępując do analizy wybranego zagadnienia, rozpoczyna od próby zdefiniowania pojęć dla opisu tegoż istotnych, określenia perspektywy badawczej, ustalenia kryteriów podziału itp.

Skoro mowa o prasie lokalnej, należy sprecyzować, co to pojęcie oznacza. Jeśli sięgniemy do podstawowego kompendium wiedzy z tego zakresu – „Encyklopedii wiedzy o prasie”, to pod hasłem prasa lokalna znajdziemy wyjaśnienie, że jest to „bardzo niejednorodna grupa wytworów prasowych, których wspólną cechą jest fakt ukazywania się poza głównym centrum lub głównymi ośrodkami życia polityczno-społecznego oraz kulturalnego danego kraju i kolportowania ich na określonym (zwykle granicami wewnętrznego podziału administracyjnego) terytorium”¹.

Lokalny czyli najbliższy

Lokalność jest zatem przeciwieństwem systemu centralnego, ogólnokrajowego i jest utożsamiana z prowincjonalnością². A w znaczeniu ogólnym, według „Słownika języka polskiego”, lokalny to inaczej miejscowy, właściwy danemu miejscu, ograniczony do danego miejsca³. Prasa lokalna będzie zatem traktowana jako ograniczona do danego miejsca, głównie poprzez jej wydanie i kolportaż oraz, a nawet przede wszystkim, zawartość. Tym miejscem może być miasto, wieś, gmina, powiat, położony z dala od stolicy bądź innych wielkich ośrodków uznanych za centra administracyjne, społeczne czy kulturowe, ale też może nim być dzielnica lub kilka dzielnic tychże centrów.

1 *Encyklopedia wiedzy o prasie*, pod red. J. Maślanki, Wrocław 1976, s. 174-175.

2 Podobnie charakteryzował prasę dwudziestolecia międzywojennego, nazywaną prowincjonalną, Andrzej Notkowski. Por. Tenże, *Polska prasa prowincjonalna Drugiej Rzeczypospolitej*, Warszawa 1982.

3 *Mały słownik języka polskiego*, pod red. S. Skorupki, H. Auderskiej, Z. Łempickiej, wyd. 9, Warszawa 1989, s. 350.

Zasięg jest więc wyraźnie ograniczony terytorialnie. A przynajmniej był w tradycyjnym rozumieniu prasy i mediów. Z całą pewnością odnosi się do prasy drukowanej, ale już do jej wersji internetowej zupełnie nie znajdzie zastosowania. Zostanmy więc na razie przy czasopiśmie tradycyjnych. Kryterium zasięgu terytorialnego wyznacza podstawowy ich podział, przyjęty przez Ośrodek Badań Prasoznawczych, nakładający się w dużym stopniu na mapę administracyjną kraju.

Do końca 1998 r. (49 województw) prasa dzielona była na: ponadogólnokrajową, wykraczającą poza terytorium państwa; krajową, mieszczącą się w jego granicach; regionalną, obejmującą kilka ówczesnych województw; lokalną, zgodną zwykle z obwodem jednego województwa; sublokalną, kolportowaną na obszarze mniejszym niż województwo. Zgodnie z nowym, trójstopniowym podziałem administracyjnym, obowiązującym od 1 stycznia 1999 r., określenia prasa regionalna używa się w odniesieniu do gazet i czasopism obejmujących swoim zasięgiem co najmniej jedno województwo; prasę lokalną stanowią pisma rozpowszechniane w co najmniej jednym powiecie; pozostałe, czyli adresowane do mieszkańców poszczególnych gmin, osiedli, parafii, zakładów itp. nazywane są pismami sublokalnymi. Dwie ostatnie grupy często omawiane są łącznie, ze względu na wiele cech wspólnych. Tak też będą traktowane poniżej.

Ponieważ prasa nierozzerwalnie związana jest ze społeczeństwem, konieczne będzie też sprecyzowanie pojęcia społeczności lokalnej. Najczęściej występującymi kryteriami definiowania społeczności lokalnej są:

- wyodrębnione terytorium umożliwiające bezpośrednią styczność jej członków,
- więź społeczna zespalaająca mieszkańców,
- potrzeby społeczne człowieka zaspakajane przez społeczność lokalną,
- instytucje społeczne wytworzone przez społeczność lokalną, zapewniające stosunkowo duży stopień jej zorganizowania oraz integracji⁴.

Misja społeczna

W kształtowaniu społeczności lokalnej podstawową rolę odgrywają procesy komunikowania społecznego, które zarazem określają stopień jej rozwoju oraz dojrzałości form i metod funkcjonowania. Zewnętrzzną oznaką odrębności między poszczególnymi społecznościami są często media lokalne. Urastają one do rangi ważnej instytucji społecznej, wyrażają interesy mieszkańców i ich tożsamość oraz odpowiadają na różnorodne potrzeby i zainteresowania lokalnej społeczności.

Rola, przypisywana mediom lokalnym, często rozpatrywana jest jako misja, którą

⁴ R. Kowalczyk, *Media lokalne w Polsce*, Poznań 2008, t 1, s. 22.

powinny one pełnić w społeczeństwie. A mówiąc o misji, należy odwołać się do funkcji mediów, zakładanych i rzeczywiście realizowanych, w życiu lokalnej społeczności. Poprzez analizę funkcji mediów lokalnych, odkrywamy ich znaczenie w miejscowym systemie społecznym, politycznym, ekonomicznym i kulturowym.

Zasadniczym celem istnienia mediów lokalnych jest systematyczne oraz efektywne zaspokajanie potrzeb informacyjnych odbiorców. Według różnych teoretyków ich funkcje szczegółowe są różnie postrzegane. Generalnie zalicza się do nich:

- funkcję poznawczą, polegającą na dostarczaniu odbiorcom wiedzy o otaczającej rzeczywistości,
- funkcję perswazyjną, pojmowaną jako kształtowanie odpowiednich postaw wobec tej rzeczywistości,
- funkcję kontrolną, polegającą na sprawowaniu nadzoru nad różnymi przejawami życia społecznego, politycznego, gospodarczego, szczególnie na szczeblu władzy,
- funkcję motywacyjną, pobudzającą społeczeństwo do działania i aktywności, np. poprzez inicjowanie różnych akcji,
- funkcję integracyjną, mającą na celu włączanie ludzi w życie społeczne, skupianie wokół ważnych problemów,
- funkcję socjalizacyjną, inaczej wychowawczą, odwołującą się do pozytywnych wartości i wzorów postępowania,
- funkcję rozrywkową, której celem jest dostarczanie przyjemności i relaksu.

Funkcje te wzajemnie się przenikają i uzupełniają. W rezultacie media lokalne nie tylko informują o wydarzeniach, ale także uczą i wychowują, kontrolują społeczeństwo i władze lokalne, przekonują i motywują, zachęcają do działania, jednoczą albo czasem dzielą ludzi oraz dostarczają rozrywki.

Dla „zwykłego” człowieka

Prasa lokalna zajmuje niezwykle ważne, choć ciągle jeszcze nie w pełni doceniane miejsce w całym systemie medialnym. Już 100 lat temu zwracano uwagę, że dla odbiorcy najciekawsze i najważniejsze jest to, co dzieje się najbliżej niego. A właśnie o tym pisze gazeta gminna, dzielnicowa, powiatowa. W mediach ogólnokrajowych, a często także regionalnych, nie ma miejsca na przedstawianie spraw nurtujących „zwykłego” człowieka, na codzienną, szarą, rzeczywistość. Ta rola przypada właśnie mediom lokalnym, a w głównej mierze prasie, bo ona – w porównaniu z mediami

elektronicznymi (poza radiem) – jest ciągle najbardziej dostępna dla najszerzej publiczności.

Obecnie na rynku wydawniczym w Polsce jest około 3500 tytułów prasy lokalnej. Są to dane szacunkowe, ponieważ nie ma nigdzie pełnego, wiarygodnego rejestru. Najobszerniejszy spis zawiera „Katalog Mediów Polskich”. Znalazło się w nim około 3000 tytułów, ale jego autorzy zwracają uwagę, iż może być niekompletny ze względu na brak informacji o niektórych czasopismach w dostępnych rejestrach. Taka sama sytuacja jest w przypadku danych Biblioteki Narodowej, opierających się głównie na rejestrze ISSN. Ten spis jest jeszcze krótszy, obejmuje niespełna 2400 tytułów.

Według Włodzimierza Chorążkiego z Ośrodka Badań Prasoznawczych Uniwersytetu Jagiellońskiego, od 1989 do połowy 2005 r. ukazało się w Polsce 5374 tytułów prasy lokalnej, ale ponad połowa z nich nie przetrwała próby czasu. Część miała charakter efemeryd, wiele ukazywało się krócej niż rok, inne kilka lat⁵.

Z obliczeń innego medioznawcy, Ryszarda Kowalczyka, wynika, że prasa lokalna stanowi coraz liczniejszą zbiorowość wśród ogółu gazet i czasopism ukazujących się w Polsce. W roku 2000 tytuły lokalne obejmowały ponad 45% wszystkich zarejestrowanych, a najprawdopodobniej ponad połowę wszystkich obecnych na rynku. Najszybciej przybywało ich w pierwszych latach III RP, tj. między rokiem 1989 a 1991. Ich liczba wówczas niemal podwoiła się – z 719 do 1426. Po okresie pewnej stagnacji w latach 1991-1994, przez kolejne lata znów szybko rosła – do 2100 w 1997 r., aż do 3000 w r. 2005 i 3500 obecnie⁶.

Wzrost liczby tytułów przyczyniał się także do wzrostu ich ogólnego nakładu. Proporcje były tu jednak zupełnie inne. Według Mariana Gieruli, w 1992 r. udział nakładu pism lokalnych w całej produkcji czasopiśmienniczej wynosił zaledwie 6,5%, a przez następne trzy lata spadł do 5,4%. Do roku 2000 sytuacja poprawiła się – nakłady wzrosły do 13% wśród ogółu prasy, ale głównie za sprawą wysokonakładowych pism bezpłatnych, dostępnych w największych miastach⁷.

W Świętokrzyskiem skromnie

Rozwój przestrzenny prasy lokalnej oczywiście nie następował równomiernie. Najwięcej tytułów prasowych ukazywało się i ukazuje nadal na Górnym Śląsku – około 300, niewiele mniej na Mazowszu oraz w Małopolsce i Wielkopolsce. Najmniejszą liczbę prasy lokalnej posiada Podlasie, Świętokrzyskie i Opolskie. Przed 10 laty w województwie świętokrzyskim ukazywało się 70 tytułów prasowych o zasięgu lokalnym i sublokalnym. Stanowiło to zaledwie 2,9% ogólnej ich liczby i sytuowało nasz region na przedostatnim miejscu wśród wszystkich województw. Również przedostatnia lokata przypadła nam pod względem liczby tytułów na 10 tys. mieszkańców – 0,52.

⁵ W. Chorążki, *Sytuacja mediów lokalnych w Polsce w III kwartale 2005 roku*, w: *Polskie media lokalne na przełomie XX i XXI wieku. Historia – teoria – zjawiska*, pod red. J. Jarowieckiego i in., Kraków 2007, s. 88-89.

⁶ R. Kowalczyk, *Media lokalne w Polsce*, Poznań 2008, t. 2, s. 20.

⁷ M. Gierula, *Typologiczny rozwój prasy lokalnej w Polsce w nowych warunkach społeczno-politycznych i ekonomicznych*, „Studia Kieleckie. Seria Bibliologiczno-Prasoznawcza”, Kielce 2003, nr 3.

W tej kategorii mniej miało tylko (sic!) łódzkie⁸.

Wprawdzie zmiany na rynku mediów lokalnych następują dość dynamicznie – szacuje się, że w skali roku mogą wynosić nawet 10% – to i tak można z stwierdzić z całym przekonaniem, że pod względem nasycenia rynku prasowego województwo świętokrzyskie nie należy i nie będzie należało do czołówki. Wynika to z wielu uwarunkowań: gospodarczych, kulturowych, edukacyjnych, związane jest ze stopniem urbanizacji, uprzemysłowienia, czy wreszcie tradycji czytelniczych.

O poziomie rozwoju prasy decyduje nie tylko liczba tytułów wydawanych na danym obszarze, ale także ich częstotliwość. Im mniejsza, tym większa siła ich oddziaływania, wynikająca m.in. z aktualności przekazów. Pod tym względem już przed wiekiem przodowały województwa zachodnie – Śląsk i Wielkopolska. Tam ukazywało się najwięcej dzienników i tygodników tzw. prowincjonalnych. W województwach wschodnich dominowały miesięczniki. Współcześnie dzienniki należą przeważnie do prasy regionalnej. Prasa lokalna i sublokalna to przede wszystkim miesięczniki i tygodniki, czasem dwutygodniki, dwumiesięczniki, kwartalniki.

Największy jest udział tygodników w całej prasie lokalnej w województwach: pomorskim (30%), łódzkim (27%) i dolnośląskim (21%). W tym ostatnim niemal taki sam odsetek przypada na dwutygodniki (19%), podobnie jak w warmińsko-mazurskim (po 20%). W województwie świętokrzyskim zaledwie 11% tytułów ukazuje się z częstotliwością tygodniową – tyle samo co w lubelskim i nieco więcej niż w małopolskim, podkarpackim i podlaskim. Grupę kilkakrotnie większą – 45% – stanowią w naszym regionie miesięczniki. W porównaniu ze średnią krajową (49%), jest ich jednak mniej. Zdecydowanie natomiast górują nad średnią (25%) wydawnictwa o większej częstotliwości – w Świętokrzyskiem stanowią aż 37%, mniej tylko od lubelskiego (40%). Nie świadczy to o wysokim poziomie rozwoju prasy lokalnej. Wręcz przeciwnie.

Samorządy w czołówce

Częstotliwość związana jest z typem prasy, określanym na podstawie kryterium własnościowego. Najprostszy podział w tym zakresie obejmuje: prasę samorządową, prasę prywatną (niezależną), prasę lokalnych oddziałów partii lub związków zawodowych, prasę organizacji i stowarzyszeń, prasę kościołów i związków wyznaniowych, prasę zakładową i szkolną. Najliczniejszą grupę czasopism stanowią wydawnictwa samorządowe – 36% w skali kraju. Pisma określane mianem niezależnych bądź wolnorynkowych (prywatne) stanowią 26 % ogółu. Pozostała część przypada na periodyki parafialne (22%), organizacji pozarządowych

⁸ Prasa lokalna i sublokalna odnotowana w bazie danych Ośrodka Badań Prasoznawczych UJ, stan z 31 maja 1999 r., za: W. Chorążki, *Polskie media lokalne i sublokalne 1989-1999*, „Zeszyty Prasoznawcze” 1999, nr 1-2, s. 66-67.

(10%), zakładowe (4%), partii politycznych i związków zawodowych (2%). Dwa pierwsze typy mediów są traktowane jako najbardziej w stosunku do siebie antagonistyczne. Wynika to głównie z funkcji przez nie realizowanych.

Media lokalne, jako część składowa całego systemu medialnego, powinny przede wszystkim dostarczać wiadomości, wyjaśniać, edukować, dostarczać rozrywki. Z drugiej strony, z punktu widzenia środowiska lokalnego, przypisuje się im zadania związane z funkcjonowaniem lokalnej społeczności. Muszą więc nie tylko informować ją, kształcić, ale też integrować, udzielać jej głosu w różnych, ważnych, a czasem i mniej ważnych sprawach, podejmować inicjatywy i inspirować działania na rzecz lokalnego środowiska, wspierać i współtworzyć lokalną kulturę. Muszą wreszcie pełnić funkcje kontrolne w stosunku do poczynań lokalnych władz. Ta ostatnia funkcja najwyraźniej dzieli lokalne media. W niezależnych urasta do jednej z najważniejszych, w samorządowych z oczywistych względów nie występuje.

Kielecczyźnie prasa samorządowa wyraźnie dominuje nad niezależną i znacznie przewyższa średnią krajową. W 1999 r. stanowiła aż 51% ogółu gazet i czasopism lokalnych, najwięcej spośród wszystkich województw. Na przeciwnym biegunie znalazło się pomorskie z 21% udziałem czasopism samorządowych w całości prasy lokalnej. Nietrudno się domyślać, że odsetek mediów niezależnych wyznacza odwrotny układ. W Pomorskiem właśnie było ich najwięcej – 37%, a Świętokrzyskie zajmowało czwartą od końca lokatę, przed małopolskim, podkarpackim i lubelskim (21%).

Prosta interpretacja danych liczbowych i procentowych nie wystarczy do pełnej charakterystyki rynku medialnego. Może ona prowadzić do niewłaściwych wniosków. Dlatego przytaczane wyżej liczby mogą być tylko inspiracją do bardziej szczegółowego przyjrzenia się prasie świętokrzyskiej i weryfikacji spostrzeżeń wstępnych.

Transformacja polskiego rynku prasowego po 1989 roku dotyczyła głównie zmian podstaw prawnych funkcjonowania mediów, przeobrażeń własnościowych, przemian geografii politycznej prasy, zmian w zakresie rodzajów pism, form kolportażu⁹. Zmiany te, zachodzące w pewnych określonych ramach czasowych, Włodzimierz Chorążki usystematyzował, wydzielając w całości trzy etapy:

- etap heroiczno-społecznikowski (1988-1991);
- etap polityczny (1991-1993);
- etap rynkowy (od 1994 roku)¹⁰.

9 A. Słomkowska, *Słowo wstępne*, w: *Transformacja prasy polskiej (1989-1992). Materiały do najnowszej historii dziennikarstwa*, t. 12, pod red. A. Słomkowskiej, Warszawa 1992, s. 5.

10 W. Chorążki, *Polskie media lokalne i sublokalne 1989-1999*, w: *Jak korzystać z możliwości finansowania działalności mediów lokalnych przez fundusze krajowe i zagraniczne, w tym pomocowe Unii Europejskiej w gminach, powiatach i województwach samorządowych*, Tarnów – Krynica 2000, s. 20.

Nieco inną periodyzację przedstawił Andrzej K. Piasecki. Podzielił rozwój mediów lokalnych po 1989 roku na trzy etapy, zgodnie z kadencjami samorządowymi: etap pierwszy – 1990-1994, etap drugi – 1994-1998, etap trzeci – 1998-2002¹¹. Idąc dalej tym tokiem myślenia, można by stwierdzić, iż obecnie media znajdują się w środkowej fazie piątego etapu – 2006-2010. Każdy z nich w sposób charakterystyczny sytuował media lokalne w społeczeństwie, określał ich funkcje, zasady współdziałania z lokalną władzą. Według A. K. Piaseckiego, po roku 1998 pisma samorządowe „miały charakter efemeryd i nie odegrały większej roli w swym środowisku”, z czym nie można się zgodzić, a zostanie to wykazane w dalszej części opracowania.

Niekompletne rejestry

Pełna liczba tytułów prasy lokalnej jest niezwykle trudna do ustalenia. Wspomniane na wstępie Katalog Mediów Polskich i baza Biblioteki Narodowej są najbardziej autorytatywnymi źródłami, ale nie mogą być jedynymi, z uwagi na ich niedostatki, wynikające z niekompletności tytułów. W roku 1990 (nowelizacja ustawy z dnia 28 stycznia 1984 r. Prawo Prasowe, Dz. U. nr 5, poz. 24), dotychczas obowiązujący system koncesji na prowadzenie działalności wydawniczej został zastąpiony rejestracją we właściwym terytorialnie dla siedziby wydawcy sądzie wojewódzkim (teraz okręgowym)¹². Stąd właśnie rejestry sądowe powinny być najpełniejszymi informatorami o rynku medialnym w poszczególnych województwach. Niestety, to też nie są źródła w pełni wiarygodne.

Rejestr dzienników i czasopism prowadzony przez Wydział Cywilny Sądu Okręgowego w Kielcach w połowie 2004 r. liczył 670 tytułów. Oczywiście nie wszystkie zarejestrowane tytuły ukazują się, a nawet nie wszystkie można zaliczyć do prasy. Duża część z nich to różnego rodzaju krzyżówki, wydawnictwa do nauki języków obcych, poradniki metodyczne dla nauczycieli, zeszyty ćwiczeniowe dla uczniów.

Pierwszych wpisów do rejestru sądowego dokonano w dniu 10 lipca 1990 r. Wśród wpisanych wówczas czasopism znalazły się m.in.: „Aktualności Radoszyckie”, wydawane przez Gminny Komitet Obywatelski „Solidarność” w Radoszycach, „Aktualności Starachowickie”, tygodnik, którego wydawcą była Fabryka Samochodów Ciężarowych w Starachowicach, „Gazeta Ostrowiecka”, tygodnik firmowany przez Hutę im. M. Nowotki w Ostrowcu Świętokrzyskim, „24 Godziny Gazeta Kielecka”, niezależny dziennik należący do Spółki z oo. „Gazeta Kielecka”, „Głos Jędrzejowa”, wydawany co 2-4 tygodnie przez Radę Miasta i Gminy – PRON w Jędrzejowie, kilka tytułów gazet zakładowych z Końskich, Starachowic, Kielc, Skarżyska-Kamiennej. Pojawił się nawet kwartalnik jednej ze spółdzielni mieszkaniowych w Kielcach

¹¹ A.K. Piasecki, *Samorząd terytorialny a media lokalne (1990-2002). Próba syntezy*, „Zeszyty Prasoznawcze” 2003, nr 1-2, s. 141-155.

¹² Por. W. Johann, *Prawne formy działalności wydawniczej*, w; *Poradnik dla wydawców i dziennikarzy prasy lokalnej*, t. 1, pod red. A. Hejman, Warszawa 1997, s. 127-129.

– „Kamyczek” oraz półrocznik Towarzystwa Przyjaciół Wodzisławia – „Przyjaciel Wodzisławia”¹³.

Spśród ogólnej liczby tytułów odnotowanych w rejestrze sądowym województwa świętokrzyskiego, około 140 stanowiły czasopisma lokalne¹⁴. Nie uwzględniono tu gazet regionalnych: „Echa Dnia” i istniejącego wówczas „Słowa Ludu” oraz terenowego dodatku „Gazety Wyborczej”, a także regionalnych czasopism społeczno-kulturalnych, specjalnych (np. naukowych i fachowych). Pominięte zostały także pisma parafialne, partii politycznych, reklamowe, druki urzędowe o charakterze sprawozdawczym, natomiast włączone niektóre periodyki firmowane przez zakłady pracy, ze względu na ich ogólnomiejski zasięg oddziaływania. Największy odsetek wszystkich tytułów, podobnie jak w całym kraju, stanowi prasa samorządowa.

Publikowane zestawienia bibliograficzne prasy Kielecczyny podają jeszcze inne dane. Według Mieczysława Adamczyka i Jolanty Dzieniakowskiej w latach 1990-1997 ukazywało się w ówczesnym województwie kieleckim 389 czasopism¹⁵. Zostały one podzielone na 10 grup typologicznych: prasa ogólnoinformacyjna, czasopiśmiennictwo społeczno-polityczne, czasopiśmiennictwo społeczno-kulturalne, periodyki naukowe, czasopiśmiennictwo religijne i kościelne, pisma samorządu terytorialnego, pisma branżowe, zakładowe i gospodarcze, pisma urzędowe, czasopiśmiennictwo specjalne, czasopisma dziecięce i młodzieżowe.

Punktem odniesienia do tejże bibliografii mogą być wyłącznie zestawienia sporządzone przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Kielcach. Jej pracownicy zastrzegają jednak, iż nie są one kompletne, ponieważ, mimo wielu wysiłków, nie udaje się pozyskiwać od wszystkich wydawców egzemplarzy obowiązkowych, stanowiących podstawę opisów. Ostatni, najbardziej kompletny wykaz, sporządzony przez Martę Madej, obejmuje lata 1998-1999, i odnosi się do województwa świętokrzyskiego już w nowych granicach administracyjnych¹⁶. Obejmuje 194 tytuły, wśród których spośród ogółu wydzielone zostały tylko pisma diecezjalne i parafialne. Na 170 pozostałych składają się zarówno informacyjne, społeczno-kulturalne, turystyczno-krajoznawcze, jak i naukowe, fachowe, reklamowe itd.

O prasie kieleckiej w latach 1989-1997, ukazującej się w samym mieście, pisała Maria Siuda¹⁷. Uporządkowała ją według następujących grup: prasa informacyjno-publicystyczna oraz wydawnictwa administracji państwowej i samorządowej, prasa partii politycznych

13 *Rejestr dzienników i czasopism*, Sąd Okręgowy w Kielcach, Wydział I Cywilny, poz. 1-25.

14 Obliczenia własne na podstawie *Rejestru dzienników i czasopism*. Liczbę tę podaję w przybliżeniu, ponieważ kwalifikacja do poszczególnych typów prasy odbywała się wyłącznie na podstawie danych zawartych w rejestrze, często niekompletnych. Pełne opisy zawierają jedynie numer bieżący, datę wpisu, tytuł czasopisma, nazwisko i adres redaktora naczelnego, nazwę i adres wydawcy, częstotliwość. Przyporządkowanie pisma do określonej grupy typologicznej nie zawsze jasno wynikało z tych danych.

15 M. Adamczyk, J. Dzieniakowska, *Prasa Kielecczyny w latach 1990-1997. Bibliografia*, Kielce 1998.

16 *Prasa województwa świętokrzyskiego: zestawienie z lat 1998-1999*, oprac. M. Madej, Kielce 1999. Wykazy z następnymi rocznikami (niepełne) dostępne są tylko w bazie danych, przeznaczonej do użytku wewnętrznego, Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Kielcach.

17 M. M. Siuda, *Prasa kielecka w latach 1989-1997*, „Zeszyty Prasoznawcze” 1998, nr 3-4, s. 90-107.

i organizacji społecznych, czasopisma religijne, czasopisma naukowe i fachowe, czasopisma kulturalne, czasopisma młodzieży szkolnej i akademickiej, prasa reklamowa. Według analogicznego podziału M. Siuda charakteryzowała kielecką prasę także w następnych latach¹⁸. Czasopisma samorządowe zostały tu, jak widać, włączone do pierwszej grupy i potraktowane na równi z pismami urzędowymi. (Te ostatnie, zresztą, reprezentują tylko cztery tytuły wydawane przez Urząd Wojewódzki¹⁹.) Inaczej niż w typologii M. Adamczyka i J. Dzieniakowskiej, według której pisma urzędowe i samorządowe to dwie odrębne kategorie.

Sponsor z gminy

Pisma sublokalne, popularnie zwane dziś samorządowymi, a bardziej poprawnie – pismami samorządów terytorialnych, lawinowo zaczęły powstawać na fali zmian politycznych i społecznych, w związku z wyborami samorządowymi w maju 1990 roku, po których wyznaczono odmienne od dotychczasowych kompetencje i zadania gminom. Przyjętą popularnie nazwę prasa samorządowa uzasadnia instytucja sprawcza i (lub) sponsorująca przedsięwzięcie. Od początku bowiem prasa ta wydawana była lub znajdowała się pod finansową opieką zarządów i urzędów miejskich, gminnych, miejsko-gminnych, związków gmin, zarządów towarzystw regionalnych, gminnych ośrodków kultury. Rozpowszechniana na terenie gminy lub związku gmin. Tematycznie i problemowo dotyczyła spraw lokalnych, a najczęściej stawianymi jej zadaniami były upodmiotowienie nowo wybranego samorządu i uaktywnienie ludzi zamieszkałych w najbliższej okolicy.

We wspomnianej wyżej bibliografii prasy Kielecczyny odnotowano 42 tytuły pism samorządowych, wydawanych w latach 1990-1997. W wykazie znalazły się jednak nie tylko pisma samorządów terytorialnych, ale także inicjatywy niezależne, np. (wymieniany za Jolantą Adamską-Czerw²⁰) miesięcznik „Brzezina: magazyn wiejski”, od numeru piątego opatrzony podtytułem: „niezależne czasopismo kieleckiej wsi”. Założył go nauczyciel, społecznik i działacz solidarnościowy, Henryk Wojtyś z podkieleckich Brzezin. Zaczął wydawać pismo jeszcze przed wyborami samorządowymi, w marcu 1990 r. Czasopismo redagował z niewielką pomocą młodzieży szkolnej. Jak podkreślił w artykule wstępnym, zdawał sobie sprawę, iż *podejmując się wydawania pisma bierze na siebie olbrzymią odpowiedzialność przede wszystkim mówienia prawdy*²¹. Ze względu na zbyt duże koszty i trudności w zorganizowaniu redakcji, zaprzestał wydawania miesięcznika w sierpniu 1990 r., po ukazaniu się szóstego numeru. „Brzezina” miała być reaktywowana przy pomocy finansowej

18 M. M. Siuda, *Prasa kielecka w latach 1989-1999*, w: *Środki masowej informacji w Polsce po likwidacji instytucji cenzury (1990-2000)*, pod red. J. Adamowskiego, Warszawa 2000, s. 239-254.

19 „Dziennik Urzędowy Województwa Kieleckiego”, „Informator Tygodniowy Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach”, „Biuletyn: informator miesięczny Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach”, „Sioło: informator Gabinetu Wojewody dla sołtysów województwa kieleckiego”.

20 J. Adamska-Czerw, *Pisma samorządowe na Kielecczyźnie w latach 1990-1992*, „Kieleckie Studia Bibliologiczne” 1993, z. 1.

21 „Brzezina”, 1990, nr, 1, s. 1.

Zarządu Gminy Morawica, lecz nieuwzględnienie środków finansowych na wydawanie pisma w planie budżetowym spowodowało jego dalsze zawieszenie na czas bliżej nieokreślony.

Podobnych przykładów, pism zaliczonych do samorządowych, a wydawanych przez inne osoby, organizacje czy instytucje, jest więcej, np. „Nasze Słowo: gazeta Skarżyska-Kamiennej”, wydawana przez Zakłady Metalowe „Mesko” jako kontynuacja dawnej gazety zakładowej. Natomiast za pierwsze publikacje należące do omawianej grupy można uznać „Nowe: pismo Starachowic”, dwutygodnik wydawany przez Radę Miejską Starachowic, najprawdopodobniej od kwietnia 1990 r.²² oraz „Aktualności Radoszyckie: gazeta samorządu lokalnego”, dwumiesięcznik firmowany przez Urząd Gminy w Radoszycach i „Biuletyn Informacyjny Zarządu Gminy”, nieregularnik Urzędu Gminy w Brodach.

Gdzie dwóch się bije...

Etap polityczny w rozwoju lokalnej prasy, który trwał od 1991 do 1993 roku, najlepiej ilustruje przykład Kazimierzy Wielkiej. W marcu 1990 r. ukazało się tu „Pismo Ruchu Obywatelskiego >Solidarność< NIDZICA”. Redakcja deklarowała wówczas, że *powstaje nowe pismo prowincjonalne obejmujące swym zasięgiem kilka gmin położonych na obszarze pomiędzy Nidą a Szreniawą, gmin, które przed laty w większości wchodziły w skład powiatu Kazimierza Wielka: Bejsce, Czarnocin, Działoszyce, Koszyce, Nowy Korczyn, Opatowiec, Skalbmierz. /.../ Chcielibyśmy redagować gazetę wspólną, blisko związaną z rodzącym się ruchem obywatelskim, zakorzenioną w tradycji historycznej, kulturalnej i gospodarczej regionu i miasta, uczestniczącą we wszystkim, co się dzieje wokół i współtworzącą przyszłość. Ale już w następnym roku dały znać o sobie antagonizmy polityczne w miejscowym Komitecie Obywatelskim „Solidarność”. Przyczyniły się one do rozbicia pierwotnego zespołu redakcyjnego czasopisma „Nidzica” i powstania dwóch pism – biuletynu Ruchu Obywatelskiego i Samorządowego „Nidzica” i magazynu społeczno-kulturalnego Ziemi Kazimierskiej „Nowa Nidzica”. Obydwa zespoły uważały siebie za kontynuatorów poprzedniego tytułu.*

Konkurencyjność pism i zaangażowanie polityczne obu redakcji nie zjednało im wielu sojuszników. Toteż w grudniu 1993 roku Towarzystwo Inicjatyw Lokalnych zaczęło wydawać własne pismo – „Gazetę Kazimierską”, opatrzoną nadtytułem Powszechna Gazeta Powiatowa, adresowaną do mieszkańców tych samych co wyżej wymienione gmin. Ten pomysł też jednak nie przetrwał próby czasu. (Od września 2008 r. na tym terenie ukazuje się „Nowa Gazeta Kazimierska”, której wydawcą jest reaktywowane po przerwie w działalności Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych). Niezależnie od tych czasopism, w grudniu 1992 r., ukazał się Biuletyn Informacyjny Zarządu Miasta i Gminy Kazimierza Wielka, jako odpowiedź ówczesnego burmistrza, Adama Bodziocha,

22 Udokumentowane istnienie numeru 7. z 3 lipca 1990 r. Por. M. Adamczyk, J. Dzieniakowska, op. cit., s. 43.

na – jak to sam określił w artykule wstępnym – *głosy nasycone jedynie złościwością, która jest jedynym wyznacznikiem działania opozycji.*

Przykładów ilustrujących kolejny, po 1994 roku, etap rozwoju prasy lokalnej jest już zbyt dużo, żeby przedstawić je w kilku zdaniach. Będzie o nich mowa w dalszej części artykułu.

Najwięcej nowych tytułów – inaczej niż wynika z zestawienia ogólnokrajowego – pojawiło się w województwie świętokrzyskim w roku 2001 – aż 38, czyli tyle, ile zarejestrowano łącznie przez pierwsze cztery lata (1990-1993). Gminy bezpośrednio miały wydawać 8 z nich, a 8 następnym, na zlecenie władz samorządowych – Prywatna Agencja Informacji Regionalnych „Myjakpress”. Biorąc pod uwagę te liczby, łatwo obliczyć, że nowe pisma samorządowe stanowiły ponad 42 % zarejestrowanych w 2001 roku periodyków lokalnych. Indywidualni wydawcy niezależni zgłosili 7 tytułów, a 6 kolejnych spółka „Słowo Media”, wydawca gazety regionalnej „Słowo Ludu”, ale ta inicjatywa pozostała tylko na papierze. Rozwój ilościowy prasy lokalnej odnotowanej w rejestrach sądowych, przedstawia tabela. Rejestracja nie jest jednak równoznaczna z istnieniem pisma, a jej brak nie oznacza, że nie było go na rynku. Szczególnie bowiem w początkach lat 90. do rąk czytelników trafiało wiele biuletynów i czasopism nigdzie nie odnotowanych. Sytuacja zmieniała się w miarę upływu czasu.

Rozwój ilościowy świętokrzyskiej prasy lokalnej w latach 1990-2004²³.

Rok	Liczba tytułów ogółem	Pisma samorządowe	Pisma niezależne	Inne
1990	9	2	1	6
1991	2	-	2	-
1992	5	2	3	-
1993	12	1	10	1
1994	4	1	1	2
1995	6	3	2	1
1996	7	1	3	3
1997	9	1	6	2
1998	5	1	3	1
1999	8	4	4	-
2000	12	6	4	2
2001	38	16	13	9
2002	15	4	10	1
2003	8	4	4	-
2004	6	3	2	1
Razem	146	49	68	29

Źródło: Obliczenia własne na podstawie *Rejestru dzienników i czasopism*, Sąd Okręgowy

23 Do dnia 3 czerwca 2004 r. Pojęcie „inne” w tabeli obejmuje głównie pisma stowarzyszeń i organizacji społecznych.

w Kielcach, Wydział I Cywilny, poz. 1-674.

Z tabeli wynika, że w piętnastolecie od 1990 do 2004 roku w prasie lokalnej województwa kieleckiego a później świętokrzyskiego, dominowały czasopisma niezależne, stanowiąc 46% zarejestrowanych tytułów. Wyraźną ich przewagę nad pozostałymi zauważa się w latach: 1993, 1996-1998 i 2002. W tym ostatnim aż 6 pozycji zgłosiła spółka „Echo Media”, wydawca dziennika regionalnego „Echo Dnia”.

Wnioski płynące z powyższego zestawienia nie mogą się jednak odnosić do całej prasy lokalnej. Nie wszystkie tytuły bowiem zgłaszane były w Sądzie, podobnie, jak nie wszystkie posiadały numer ISSN, nadawany przez Bibliotekę Narodową. Wystarczy porównać rejestr sądowy z dostępnymi wykazami bibliograficznymi. Spośród 42 tytułów prasy samorządowej obecnej na rynku świętokrzyskim w latach 1990-1997, wymienionych przez M. Adamczyka i J. Dzieniakowską, zaledwie 12 uzyskało wpis sądowy (28,6%). Inaczej było z prasą niezależną – spośród 16 tytułów (bez dzienników regionalnych) tylko jeden nie znalazł się w rejestrze. Ogółem, blisko połowa ukazujących się na rynku świętokrzyskim przez 9 lat pism lokalnych (46,6% samorządowych i niezależnych łącznie) nie posiadała potwierdzenia sądowego. Dlatego wnioski płynące z analizy dostępnych rejestrów nie są zgodne np. z danymi Ośrodka Badań Prasoznawczych i mogą być mylące.

Inicjatywa wydawnicza w znacznym stopniu należała także do tzw. wydawców kontraktowych. Mam tu na myśli osoby, które prowadząc własną działalność gospodarczą (wydawniczą), wydawały i wydają pisma na zlecenie samorządów, w pełni podporządkowując się stawianym przez nie wymaganiom. W taki sposób funkcjonowała m.in. „Gazeta Zagnńska”, tak obecnie wydawany jest „Głos Miedzianej Góry”

Prasa (nie)zależna

Przedstawiając świat wartości, zwyczaje, obyczaje, postawy i opinie, periodyki lokalne mają za zadanie m.in. kształtować oblicze moralne społeczeństwa, przyczyniać się do zmian mentalności i zasad funkcjonowania jednostek, grup i organizacji. Mogą odegrać znaczącą rolę w pobudzaniu społeczeństwa do działania, do aktywizacji życia publicznego i włączenia obywateli w rozwiązywanie ich wspólnych problemów. O pismach samorządowych, niestety, nie można powiedzieć, by realizowały te zadania w pełni. Pozostają one przede wszystkim informatorami.

Na poziomie jednej gminy nie istnieje prasa niezależna. Najmniejszy zasięg w tym wypadku to przynajmniej kilka gmin, najczęściej powiat lub obszar większy niż powiat. Przykładami takiej prasy są w województwie świętokrzyskim: „Gazeta Jędrzejowska”, „Gazeta Starachowicka”, „Tygodnik Starachowicki”, „Tygodnik Skarżyski”, „Tygodnik

Konecki”, „Tygodnik Ponidzia”. Najstarszą z nich jest „Gazeta Starachowicka”, powstała w czerwcu 1992 r. przez połączenie „Aktualności Starachowic” i „Nowego Pisma Starachowic”. Ukazuje się nieprzerwanie od 17 lat, jako tygodnik, obejmuje swym zasięgiem cały powiat starachowicki i 3 sąsiadujące z nim gminy. Należała i należy do prywatnego wydawcy, zmieniającego się kilkakrotnie. W 1993 r. zatargi części zespołu redakcyjnego z ówczesnym wydawcą doprowadziły do wyodrębnienia się grupy inicjatywnej, która od stycznia 1994 r. rozpoczęła wydawanie nowego, konkurencyjnego pisma – „Tygodnika Starachowickiego”, również istniejącego do dziś. Można to uznać za swego rodzaju ewenement, biorąc pod uwagę lokalne uwarunkowania²⁴. Ciekawostką jest też, że obydwa tytuły drukowane są w tej samej drukarni, w identycznym formacie i objętości, podobnym układzie i kolorystyce, a redaktorami naczelnymi są dawni współpracownicy. Wydawca „Tygodnika Starachowickiego” jest właścicielem jeszcze dwu innych tytułów – „Tygodnika Skarżyskiego” i „Tygodnika Koneckiego”. „Gazeta Starachowicka” jest jedynym tytułem należącym do jej wydawcy.

W Starachowicach ukazuje się jeszcze jeden tygodnik – „Echo Starachowickie”, ale nie jest to wydawnictwo samoistne, tylko dodatek lokalny do regionalnego „Echa Dnia”. Podobne wydawnictwa przeznaczone są dla mieszkańców Skarżyska-Kamiennej, Ostrowca Świętokrzyskiego, Jędrzejowa, Ponidzia, czyli Buska-Zdroju i Pińczowa, Powiśla, czyli Sandomierza, Opatowa i Staszowa. Jednak ze względu na odmienny od omawianych tu pism charakter, bliższa ich charakterystyka wydaje się zbędna. Ciekawą inicjatywą natomiast wydawać się może miesięcznik samorządowo-gospodarczy „Full Sukces”, wydawany w Starachowicach od czerwca 2007 r., obejmujący swym zasięgiem kilka powiatów: konecki, skarżyski, starachowicki, ostrowiecki, opatowski, a także przysuski, część radomskiego i część kieleckiego. W założeniach urasta więc do rangi pisma regionalnego. Czy im sprosta, pokaże czas (oddziały w Skarżysku-Kamiennej i Przysusze już zostały zlikwidowane). Kolportowane jest bezpłatnie, nastawione w głównej mierze na reklamę.

Spośród innych, prywatnych inicjatyw wydawniczych wspomnieć wypada o „Gazecie Jędrzejowskiej”. Istnieje od 1993 r. Obejmuje swym zasięgiem cały powiat jędrzejowski i siedem sąsiednich gmin. Zdaniem redaktor naczelnej Grażyny Ślusarek, jej dewizą jest *działanie na rzecz rozwoju miasta, gminy, powiatu i regionu, niezależnie od aktualnego układu rządzącego w gminie, w powiecie*²⁵. Pismo utrzymuje się ze sprzedaży powierzchni reklamowej oraz cotygodniowego nakładu. Biorąc pod uwagę, że reklamy i ogłoszenia zajmują od 2 do 4 kolumn (na 16), zyski wydawcy wydają się dość skromne. Dodatkowym źródłem finansowania są comiesięczne jednokolumnowe dodatki samorządowe.

Warto tu dodać, że samorząd miasta i gminy Jędrzejów wydawał przez krótki czas własny

²⁴ Powiat starachowicki liczy niespełna 100 tysięcy mieszkańców, w samym mieście niemal co czwarty dorosły mieszkaniec pozostaje bez pracy.

²⁵ *Obrażeni nie mówią mi dzień dobry*, „Gazeta Jędrzejowska” 1997, nr 5, s. 12.

biuletyn informacyjny – „Nad Brzeźnicą”. Pismo nie zostało odnotowane w żadnych wykazach bibliograficznych ani rejestrze sądowym. Zdaniem redagującego je Ryszarda Biskupa, zostało zlikwidowane na początku 2003 r., po wydaniu kilku numerów. Zgodnie z informacją w stopce redakcyjnej wydawcą był Zarząd Miasta i Gminy Jędrzejów, a realizatorem wydania „z materiałów dostarczonych przez Zarząd (...) – Dziennikarska Agencja Informacyjna <DAI>”. Nie podaje się redaktora naczelnego, bo funkcja ta nie była potrzebna. Redagowanie musiało się ograniczać do opracowania technicznego i przygotowania powierzonych materiałów do druku”.

Dla powiatów buskiego, pińczowskiego i kazimierzowskiego oraz gminy Chmielnik w powiecie kieleckim ukazuje się od 1995 r. „Tygodnik Ponidzia”, wydawany przez Przedsiębiorstwo Wydawniczo-Handlowe PONIDZIE PRESS. Zastąpił na rynku dwa wcześniejsze tytuły” „Gazetę Buską” i „Gazetę Pińczowską”, wydawane przez spółkę „Drogowiec”. Ukazuje się w objętości 16 stron, pierwsza i ostatnia oraz rozkładówka w pełnym kolorze, pozostałe czarno-białe. Poza informacjami wspólnymi, dla wszystkich, są wydzielone kolumny dla poszczególnych powiatów lub gmin. Przynajmniej jedną czwartą całości zajmują reklamy i ogłoszenia, ostatnia strona ma charakter rozrywkowy. Oddzielną kolumnę przeznaczono na porady, przepisy, ciekawostki, zdrowie i urodę.

„Żyjesz lokalnie, myślisz globalnie”

Porównując czasopisma samorządowe i prywatne, dostrzec można zarówno podobieństwa, jak i różnice, przy czym wydaje się, że więcej je dzieli niż łączy²⁶. W prywatnych dużo jest reklam i ogłoszeń, w prasie samorządowej występujących sporadycznie. Większa ogólnie powierzchnia prasy prywatnej umożliwi również zamieszczenie większej liczby tekstów. Są one zdecydowanie bardziej zróżnicowane pod względem formy i zawartości merytorycznej, co wynika m.in. z większej przeważnie liczby współpracowników. Informatory samorządowe ukazują się zwykle nie częściej niż raz na miesiąc, podczas gdy pisma prywatne są tygodnikami. W pierwszej grupie kolportaż odbywa się na terenie ograniczonym zwykle do jednej gminy lub powiatu, w drugiej obejmuje obszar nie mniejszy, a z reguły większy niż powiat.

Wszystkie mają na celu integrowanie lokalnych społeczności, m.in. poprzez dostarczanie informacji o bieżących sprawach, zdarzeniach, problemach. Sposób przekazywania komunikatów jest jednak zgoła odmienny. Trudno np. mówić o obiektywizmie, gdy prezentowane są stanowiska tylko jednej strony, gdy teksty przed opublikowaniem muszą być zatwierdzone przez wójta czy starostę. Oczywiście nie ma pełnej niezależności także w gazetach prywatnych. Często można sobie pozwolić na krytykę radnego, burmistrza czy posła, ale trzeba zrezygnować z opublikowania niepochlebnego materiału o miejscowym przedsiębiorcy. W tym wypadku prawo rynku,

²⁶ Szerzej na ten temat w: J. Kępa-Mętrak, *Relacje pomiędzy lokalną prasą prywatną a samorządową na przykładzie województwa świętokrzyskiego*, w: *Prasa lokalna w budowie społeczeństwa obywatelskiego*, Senat Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2005, s. 165-181

a dokładniej mówiąc uzależnienie od reklamodawców, bywa skutecznym kneblem.

Media lokalne, w przeciwieństwie do ogólnokrajowych, są szansą dla entuzjastów, społeczników, zapaleńców, którzy chcą „naprawiać świat”, którzy mają coś do powiedzenia nie tylko najbliższym, ale i nieco dalszym sąsiadom. Są szansą dla młodych twórców, animatorów kultury, sportu. Pozwalają niewielkimi, w porównaniu do „wielkich” mediów, nakładami finansowymi (przy zerowych przeważnie zyskach), zrealizować ciekawe pomysły, zjednoczyć wokół jakiejś idei, zintegrować lokalną społeczność. I dlatego też warto poświęcić im uwagę.

Dlaczego jeszcze? Bo w ostatnim czasie wiele się w tym segmencie medialnym dzieje. Slogan reklamowy „Żyjesz lokalnie, myślisz globalnie”, doskonale pasuje do mediów lokalnych. Lokalność bowiem przestaje oznaczać ograniczenia, szczególnie terytorialne. O ile w przypadku tradycyjnej prasy drukowanej, zasięg wydawania, kolportażu, a więc i oddziaływania zawsze pozostanie ograniczony do określonego miejsca, o tyle już wersja elektroniczna tejże prasy przekracza wszelkie bariery terytorialne. Dotyczy to wszystkich przekazów internetowych. Internet łączy prasę, radio, telewizję. Łączy publiczność każdego z tych przekazyńców. Zmienia tradycyjnie pojmowane role nadawcy i odbiorcy. Tworzy się tzw. „kultura konwergencji”.

Beata Piotrowska

Kierownik Działu Informacji

i Bibliografii Regionalnej WBP Kielce

Prasa samorządowa spełnia niezwykle istotną rolę zapewniając wszechstronną, bieżącą informację lokalną, promując lokalne inicjatywy i „małą ojczyznę”. Wpływa na kształtowanie lokalnej opinii społecznej, informuje o problemach mieszkańców, najważniejszych ustaleniach komisji samorządowych, planach i zamierzeniach administracji terenowych, podjętych uchwałach. W prasie samorządowej jest także miejsce na informacje o ciekawych zdarzeniach mających miejsce w środowisku lokalnym, o regionalnych uroczystościach, gminnych świętach, imprezach kulturalnych. Jest ona źródłem wiedzy o naszym Regionie - odwołuje się do historii przedstawiając historyczne fakty i wydarzenia, o których nie pisze się w publikacjach ogólnopolskich. Często prezentuje też sylwetki niezwykłych ludzi, mieszkańców mających osiągnięcia w różnych dziedzinach swojej działalności. Publikuje artykuły opisujące piękno i zabytki wielu miejsc Regionu Świętokrzyskiego, jego walory turystyczne i krajoznawcze. Ponadto zamieszcza materiały publicystyczne, w tym reportaże i felietony, ciekawe dyskusje. W prasie samorządowej jest też miejsce na poezję. Większość czasopism otwarta jest na uwagi i propozycje czytelników - łamy gminnego czy powiatowego pisma stają się często forum wymiany poglądów i opinii ludzi, którzy mieszkają na danym terenie.

O roli tego rodzaju prasy pisał W. S. Laskowski *„Zadaniem prasy miejscowej jest... odzwierciedlenie prądów, nastrojów i potrzeb społeczeństwa danego regionu... informowanie o pozytywnej codziennej pracy w różnych dziedzinach życia społecznego i indywidualnego... Ma ona również skupiać ludzi, którzy mają coś do powiedzenia, dzięki znajomości terenu i możliwości ogólniejszego ujęcia zjawisk życia lokalnego...prasa lokalna ma wypełniać to, czego nie może dać prasa stołeczna lub wielkomiejska, z natury rzeczy, ogarniająca bardziej ogólne zagadnienia... Polska żyje intensywnym życiem. W każdym zakątku coś się robi, coś się tworzy, buduje, organizuje, zachodzą wypadki, powstają lub zamierają instytucje, pracują samorządy, i to się dzieje w całej Polsce. Te wiadomości, zebrane i podane ogółowi, oddziałują dodatnio wzbudzają szlachetną emulację, dodają bodźca i wiary, że coś się robi, że Polska żyje...”*¹.

Czasopisma lokalne nie zawsze cieszą się popularnością, często jest krytykowany ich poziom merytoryczny. To do czytelników należy ocena poziomu merytorycznego przekazywanych w prasie samorządowej treści. Jarosław Banasik, redaktor „Nowego Kuriera Chmielnickiego” słusznie zauważa: *„Trudno zgodzić się z poglądem, iż czasopisma samorządowe są „jałowe” i nie kupowane. Jest po prostu różnie. Co do atrakcyjności podejmowanych tematów - bez wątpienia gazety prywatne bardziej tropią sensacje... Gazeta samorządowa musi dbać o pewną powagę... i musi mieć charakter widocznie problemowy... Jej podstawowym zadaniem jest wypełnienie*

¹ Wacław Skarbimir Laskowski, *O pisaniu do gazet : skrót odczytu wygłoszonego na konferencjach prasowych zorganizow. przez Powsz. Uniw. Regjon, Sandomierz 1932, s. 3, 9.*

luki informacyjnej pomiędzy samorządem, a mieszkańcami oraz utrwalenie dla potomnych najważniejszych wydarzeń z życia bieżącego”². Bez wątpienia społeczność lokalna dzięki prasie samorządowej ma możliwość dostępu do wszechstronnej informacji o tym, co dotyczy ich „małej ojczyzny” w myśl motto, które przyświeca jednej z prezentowanych na naszej wystawie gazet - „Gazecie Bielińskiej” - „Obce rzeczy dobrze wiedzieć jest, swoje obowiązek” (Andrzej Maksymilian Fredro).

Na wystawie prezentujemy (w wyborze) 82 tytuły czasopism lokalnych wychodzących na terenie województwa świętokrzyskiego i pochodzących ze zbiorów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Kielcach. Ułożono je w układzie według poszczególnych powiatów, a w obrębie powiatów w układzie alfabetycznym według tytułów czasopism. Niektórych czasopism nie zaprezentowano na wystawie w związku z ograniczoną powierzchnią ekspozycji³. Przy wielu tytułach czasopism umieszczono także artykuły ich dotyczące, które w katalogu oznaczono gwiazdką (*). Katalog rejestruje więcej opracowań przedmiotowych o różnych tytułach czasopism lokalnych, które mogą posłużyć zainteresowanym jako wskazówka bibliograficzna. Uzupełnieniem katalogu jest indeks tytułowy zaprezentowanych na wystawie czasopism oraz indeks geograficzny. Czasopisma regionalne udostępniane są w Czytelni Zbiorów Regionalnych (I piętro p. 228). Wiele artykułów z prasy lokalnej rejestrowana jest w Bibliografii Regionalnej Województwa Świętokrzyskiego, opracowywanej w WBP przez Dział Informacji i Bibliografii Regionalnej.

Wystawę „Prasa samorządowa województwa świętokrzyskiego” można zwiedzać od 27 maja do 30 czerwca 2009 roku w siedzibie Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Kielcach przy ul. ks. P. Ściegiennego 13 w godzinach otwarcia Biblioteki. Wersja elektroniczna katalogu dostępna jest w Świętokrzyskiej Bibliotece Cyfrowej pod adresem <http://sbc.wbp.kielce.pl/>

2 Jarosław Banasik, *To już rok! : pierwsze urodziny gazety*, „Nowy Kurier Chmielnicki” 2001, nr 1, s. 9.

3 Pełną informację o dostępnych tytułach prasy regionalnej czytelnik znajdzie w katalogu kartkowym Czytelni Zbiorów Regionalnych.

KATALOG CZASOPISM EKSPONOWANYCH NA WYSTAWIE

Prasa lokalna i regionalna - wybór opracowań

ADAMCZYK, Mieczysław. Prasa Kielecczyny w latach 1990-1997 : bibliografia / Mieczysław Adamczyk, Jolanta Dziennikowska. – Kielce : Wszechnica Świętokrzyska, 1998

FORUM Prasy Świętokrzyskiej ; materiały I Forum Prasy Regionalnej Lokalnej regionu świętokrzyskiego oraz wybór materiałów z prasy regionalnej Kielecczyny z lat 1990-2001/ pod red. Jana Jadacha i Macieja A. Zarębskiego. – Staszów : Staszowskie Towarzystwo Kulturalne ; Kielce : na zlec. Rady Świętokrzyskiej Regionalnych Towarzystw Kultury, 2002

JADACH, Jan. Rola świętokrzyskiej prasy regionalnej w kreowaniu wizerunku regionu // W: Forum Prasy Świętokrzyskiej ; materiały I Forum Prasy Regionalnej Lokalnej regionu świętokrzyskiego oraz wybór materiałów z prasy regionalnej Kielecczyny z lat 1990-2001/ pod red. Jana Jadacha i Macieja A. Zarębskiego. – Kielce ; Staszów. – S. 21-44

LASKOWSKI, W. S. O pisaniu do gazet : skrót odczytu wygłoszonego na konferencjach prasowych zorganizow. przez Powsz. Uniw. Region. – Sandomierz, 1932

MADEJ, Marta. Prasa Kielecczyny : zestawienie z lat 1996-1997 / [oprac. Marta Madej]. – Kielce : Wojewódzka Biblioteka Publiczna, 1997

MADEJ, Marta. Prasa województwa świętokrzyskiego : zestawienie z lat 1998-1999 / [oprac. Marta Madej]. – Kielce : Wojewódzka Biblioteka Publiczna, 1999

PAROL, Danuta: Raport o prasie świętokrzyskiej : forum regionalistów w Kielcach. – Il. // *Echo Dnia* (Kiel.). – 2001, nr 263, s. 10
I Forum Prasy Regionalnej i Lokalnej Regionu Świętokrzyskiego.

PIOTROWSKA, Beata. Prasa samorządowa województwa świętokrzyskiego w zbiorach WBP : katalog wystawy (luty – sierpień 2002) / [oprac. Beata Piotrowska]. – Kielce : Wojewódzka Biblioteka Publiczna, 2002

RACHTAN, Stefan : Forum prasy regionalnej i lokalnej. – Il. // *Echa Łysogór*. – 2001, nr 44, s. 7
I Forum Prasy Regionalnej i Lokalnej Regionu Świętokrzyskiego.

WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE

1. **Dream Teams** : biuletyn informacyjny dla członków „Dream Teams” / red. Zespół Doradców Wojewody Świętokrzyskiego. - R. 1, nr 1 (maj 2000). - Kielce : Świętokrzyski Urząd Wojewódzki, 2000

2. **Gospodarka Świętokrzyska** : czasopismo społeczno-gospodarcze samorządów / [red. nac. Bogusław Morawski]. – R. 1, nr 1 (1999). – Kielce : EKO-PRESS, 1999

3. **Informator Tygodniowy Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach** / red. Oddział ds. Informacji w Gabinetie Wojewody. - Nr 25 (1999). - Kielce : ŚUW, 1999

4. **Między Sesjami** : Informacyjny Magazyn Samorządowy Województwa Świętokrzyskiego / red. Biuro Prasowe Urzędu Marszałkowskiego. - Nr 3 (29 marca 2003) ; Nr 9 (15 grudnia 2006). - Kielce : Urząd Marszałkowski

5. **Nasz Region** : Świętokrzyskie Pismo Samorządowe / [Biuro Komunikacji Społecznej ; red. nac. Dariusz Detka]. – Nr 1 (luty 2007) ; Nr 27 (2009). – Kielce: Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, 2007-2009

Bezpłatny miesięcznik, ukazuje się od lutego 2007 roku, w nakładzie 2000 egz. Okazjonalnie wychodzą numery specjalne. Wydawca - Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, redakcja - Biuro Komunikacji Społecznej, a redaktor naczelny Dariusz Detka. Wersja elektroniczna dostępna na stronie internetowej www.sejmik.kielce.pl. Dostępne są również pliki dźwiękowe wybranych artykułów dla osób niewidomych.

Kędracki, Janusz: Marszałek nie gorszy od wojewody i też swoje pismo ma... : pojawiła się nowa moda na urzędową prasę // *Gazeta Wyborcza. Kielce*. – 2007, 3/4 marca, s. 4 [dod. do *Gaz. Świętecznej* Wyd. 2 2007 nr 53]

*NASZ Region. – (Wiadomości Marszałkowskie) // *Echo Dnia* (Kiel.). – 2007, nr 54, s. 18
Inf. o wydaniu pierwszego numeru Świętokrzyskiego Pisma Samorządowego „Nasz Region”

POWIAT BUSKI

6. **Goniec Buski** : informator Urzędu Miasta i Gminy Busko-Zdrój / [red. zespół ; red. prowadzący Jarosław Kruk]. – Nr 1 (styczeń 2008). – Busko-Zdrój : Urząd Miasta i Gminy, 2008

Pismo jest bezpłatne, wychodzi od stycznia 2008 roku, nieregularnie w nakładzie 2000 egz. Redaguje zespół: Jarosław Kruk (redaktor prowadzący, autor zdjęć), Grażyna Palonek, Magdalena Budyła. Pismo prezentuje m.in. interesujące gminne inicjatywy, ważne dla rozwoju Buska-Zdroju, informuje o podejmowanych przez Urząd zadaniach oraz o wszystkich sprawach ważnych dla lokalnej społeczności. Można je otrzymać w Urzędzie, sklepach i bibliotece. Wersja elektroniczna dostępna jest na stronie www.umig.busko.pl

M.N.: Goniec Buski. – (Regionalni zapaleńcy). – Il. // *Nasz Region*. – 2008, nr 22/23, s. 18

7. **Nowiny z Gminy** / zespół red. Towarzystwo Miłośników Ziemi Korczyńskiej. - Nowy Korczyn : Urząd Gminy. - Nr 6 (1996)

8. **Z Życia Gminy** : miesięcznik mieszkańców i sympatyków Ziemi Pacanowskiej / [red. kol. ; red. nac. Jarosław Banasik]. – R. 2, nr 8 (czerwiec 1995). – Pacanów: Rada Gminy, 1995

Z Życia Gminy : miesięcznik samorządowy / red. kol. ; red. nac. Janina Michorowska. – R. 12, nr 11/12 (listopad – grudzień 2005). – Pacanów: Gminny Ośrodek Kultury, 2005

Miesięcznik samorządowy Pacanowa. Pismo z tradycjami. Obecnie wydawcą jest Europejskie Centrum Bajki im. Koziółka Matołka. Ukazuje się w nakładzie 400 egz. (w 2009 r. nakład 500 egz.), finansowane jest z budżetu gminy. Składa się zwykła z 24 stron, często dołączana jest kolorowa wkładka. „Z Życia Gminy” to gazeta o charakterze lokalnym informująca przede wszystkim o bieżących wydarzeniach. Dużo miejsca poświęca też życiu kulturalnemu Pacanowa, promocji lokalnych twórców, informacji sportowych. W 2005 r. kolegium redakcyjne tworzyli: redaktor naczelny – Janina Michorowska, Jarosław Banasik, Katarzyna Cudna, Robert Gwóźdź, Zbigniew Juda, Stanisław Pytko, Stanisław Stańczyk, Kazimierz Zdziebko. W 2005 r. wydawca – Gminny Ośrodek Kultury w Pacanowie. Od listopada 2007 r. redaktorem naczelnym gazety jest Magdalena Janiak-Jaskółowska.

*M.N.: Z Życia Gminy. – (Regionalni zapaleńcy). – Il. // *Nasz Region*. – 2008, nr 12, s. 19

POWIAT JĘDRZEJOWSKI

9. **Gazeta Jędrzejowska** : Pismo Lokalne / [red. zespół]. – [R.1], nr 1 (maj 1993). – Jędrzejów : „Nowa Galicja” sc., 1993

Gazeta Jędrzejowska. Jędrzejów, Małogoszcz, Sędziszów, Imielno, Nagłowice, Oksa, Słupia, Sobków, Wodzisław, a także Włoszczowa, Szczekociny, Książ Wielki / [red. zespół ; red. nac. Grażyna Ślusarek]. – R. 17, nr 11 (marzec 2009). – Jędrzejów : „Nowa Galicja” sp. z o.o., 2009

Pierwszy numer ukazał się 19 maja 1993 r. (w sprzedaży 20 maja), najpierw jako miesięcznik, obecnie tygodnik w nakładzie 2600 egz. Wydawcą jest „Nowa Galicja” sp. z o.o., redaktorem naczelnym Grażyna Ślusarek. Gazeta zajmuje się głównie problemami lokalnymi, życiem miasta i okolicznych gmin i historią. Jest członkiem Stowarzyszenia Gazet Lokalnych. Wersja elektroniczna dostępna na stronie www.jedrzejowska.net

ANONIMOWY wielbiciel: Szanowna Pani Redaktor // *Gazeta Jędrzejowska*. – 2000, nr 2, s. 13

Wiersz o „Gazecie Jędrzejowskiej” z okazji wydania 100. numeru tej gazety; autor podpisał się: Anonimowy wielbiciel.

CHORAŹKI, Włodzimierz: „Gazeta Jędrzejowska” ma już pięć lat! // *Gazeta Jędrzejowska*. – 1997, nr 5, s. 12-13

(g&u): Jak z bicza strzelił : 200 numer gazety. – Il. // *Gazeta Jędrzejowska*. – 2002, nr 2, s. 13

Podsumowanie.

Jak: Niezależne od władz i partii media. „Gazeta Jędrzejowska” nagrodzona // *Gazeta Lokalna* (Kielce. Sandomierz). – 1998, nr 251, s. 3 [dod. do *Gazety Wyborczej* Wyd. 2 1998 nr 251]

JESTEŚMY tygodnikiem // *Gazeta Jędrzejowska*. – 2000, nr 5, s. 1

Od 2 marca 2000 r.

(k): Gazeta w Internecie : już od tego tygodnia. – Il. // *Gazeta Jędrzejowska*. – 2001, nr 9, s. 2

Serwis informacyjny Gazety Jędrzejowskiej dostępny w Internecie.

(k): Mamy główną nagrodę // *Gazeta Jędrzejowska*. – 1998, nr 12, s. 3

KWIATEK, Karolina, Dziesięć lat „Gazety Jędrzejowskiej” : wieczór wspomnień : „Gazeta” Przyjaciołom, Przyjaciele „Gazecie” // *Gazeta Jędrzejowska*. – 2003, nr 37, s. 9

MAMY 10 lat : jubileusz „Gazety Jędrzejowskiej” // *Gazeta Jędrzejowska*. – 2003, nr 21, s. 5

ŁACHWA, Franciszek: Droga Dziesięciolatko! : list czytelnika o „Gazecie” // *Gazeta Jędrzejowska*. – 2003, nr 27, s. 13

ŚLUSAREK, Grażyna, Gazeta dziesięciolecia. – Il. // *Gazeta Jędrzejowska*. – 2000, nr 41, s. 1, 3

Tytuł „Gazeta Dziesięciolecia” dla Gazety Jędrzejowskiej przyznany w V konkursie dla Niezależnej Prasy Lokalnej.

ŚLUSAREK, Grażyna: Obrażeni nie mówią mi dzień dobry / rozm. przepr. Janusz Kędracki // *Gazeta Jędrzejowska*. – 1997, nr 5, s. 12-13

O „Gazecie Jędrzejowskiej”.

*T.L.: Ballada o „Gazecie Jędrzejowskiej” // *Gazeta Jędrzejowska*. – 1997, nr 5, s. 20

JAKA gazeta? : publicystyka i regionalia // *Gazeta Jędrzejowska*. – 2000, nr 2, s. 13

WIELKI konkurs // *Gazeta Jędrzejowska*. – 2000, nr 2, s. 13

10. **Gazeta Sędziszowska** : monitor samorządowy / [red. zespół]. – Nr 1 (styczeń 1995). – Sędziszów: „Nowa Galicja” s.c., 1995

Gazeta Sędziszowska / [red. zespół ; red. nac. Grażyna Ślusarek]. – Nr 1 (styczeń 1995) ; R. 3, nr 6 (lipiec 1998). – Sędziszów: „Nowa Galicja” s.c., 1998

Lokalne pismo o charakterze informacyjnym, przybliżające problemy i wydarzenia lokalnej społeczności, informujące o najważniejszych sprawach gminy. Ukazuje się raz w miesiącu. Nakład liczy 600 egz. Redaktorem naczelnym był Albert Różycki (nr 1 2005 – nr 4 2007), Urszula Lubczyńska-Gładka (nr 5, 6 2007), Małgorzata Malec (od nr 7 2007 do nr 3 2008). Zespół redakcyjny stanowią: Ewa Kubas-Samociuk, Albert Różycki, Marta Jędrzejczyk, Krzysztof Malec, Krzysztof Paw, Marta Nowakowska. Wersja elektroniczna czasopisma na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Sędziszowie www.sedziszow.pl

KUBAS, E.: Roczek „Gazety Sędziszowskiej” // *Gazeta Sędziszowska*. – 1996, nr 2, s. 1

11. **Głos Sobkowa** : miesięcznik samorządowy gminy Sobków / [red. zespół ; red. nac. Jerzy Kosowski. – R.1, [nr 1] (marzec 2005) ; R. 5, nr 3 (marzec 2009). – Sobków : Urząd Gminy

Zawiera informacje dotyczące funkcjonowania gminy: relacje z obrad Rady Gminy, działalności wójta, jednostek organizacyjnych Urzędu Gminy. Odnotowuje najciekawsze wydarzenia z tego regionu, popularyzuje mieszkańców tej ziemi, mających duże osiągnięcia w różnych dziedzinach życia, a także promują gminę . Redaktorem naczelnym jest Jerzy Kosowski.

(J.): Powołanie miesięcznika samorządowego „Głos Sobkowa” Sprawy dnia codziennego : z sesji Rady Gminy // *Głos Sobkowa*. – 2005, nr [1], s. 3

KOSOWSKI, Jerzy: Od redakcji // *Głos Sobkowa*. – 2005, [nr 1], s.1, 3

Pierwszy numer miesięcznika.

12. **Kurier Małogoski** - wydanie specjalne / red. Sławomir Olejarczyk i Zbigniew Olejarczyk. - Małogoszcz : Urząd Miasta i Gminy, 1996

POWIAT KAZIMIERSKI

13. **Biuletyn Informacyjny Rady i Burmistrza Miasta i Gminy Kazimierza Wielka** / [red. zespół] . – Nr 1 (2009). – Kazimierza Wielka: Urząd Miasta i Gminy Kazimierza Wielka, 2009

Pismo wydawana jest przez Urząd Miasta i Gminy, redakcją zajmuje się Wydział Promocji. Bezpłatny dwumiesięcznik wychodzi w nakładzie 2000 egz., liczy 8 stron. Biuletyn przybliży działalność władz samorządowych, prezentuje relacje z uroczystości kulturalnych i sportowych. Redakcję gazety tworzą osoby z zespołu ds. promocji Urzędu

Miasta i Gminy: m.in.: Katarzyna Oracz i Przemysław Podkowa. Wersja elektroniczna dostępna na stronie www.kazimierzawielka.biuletyn.pl

*M.N.: Biuletyn Informacyjny Rady i Burmistrza Miasta i Gminy Kazimierza Wielka. (Regionalni zapaleńcy). – Il. // *Nasz Region*. – 2009, nr 27, s. 21

14. Biuletyn Informacyjny Urzędu Miasta i Gminy w Skalbmierzu / Urząd Miasta i Gminy Skalbmierz. – (marzec 2006). – Skalbmierz : UMiG, 2006

15. Diariusz Skalbmierski : wydany z okazji 50 rocznicy pacyfikacji Skalbmierza / red. zespół pod kier. Józefa Sobieraja, Mariana Strzeleckiego. – Nr specjalny (5 sierpnia 1994). – Skalbmierz : Urząd Miasta i Gminy, 1994

Diariusz Skalbmierski : wydany z okazji 50 rocznicy pacyfikacji Skalbmierza / [red. nacz. Maria Dutkiewicz, Romana Sikorska]. – Nr specjalny (5 sierpnia 2002). – Skalbmierz : Urząd Miasta i Gminy, 2002

Ukazuje się nieregularnie. Zawiera przede wszystkim wspomnienia z pacyfikacji miasta, przybliża sylwetki osób związanych z tym terenem, a oprócz szkiców historycznych, współczesne informacje o rozwoju miasta i gminy. W 2002 r. redaktor naczelny – Maria Dutkiewicz, Romana Sikorska.

*BŁASZKOWSKI, Tadeusz: Na zakończenie słów kilka wierszem // *Diariusz Skalbmierski*. – 2002, (5 sierpnia). – Dodatek Specjalny, s. [2]

16. Mały Diariusz Skalbmierski / [red. nacz. Romana Gałka-Sikorska]. – Nr 1 (maj 2003). – Kraków : Maria Dutkiewicz, 2003

Czasopismo ukazuje się nieregularnie; zawiera dodatki: Kronika Wydarzeń Bieżących, Sylwetki: Rodem ze Skalbmierza; nawiązuje do tradycji Diariusza Skalbmierskiego. Redaktorem naczelnym jest Romana Gałka-Sikorska, wydawca Maria Dutkiewicz.

17. Gazeta Kazimierska : powszechna gazeta powiatowa : Kazimierza Wielka, Bejsce, Czarnocin, Koszyce, Opatowiec, Skalbmierz / red. zespół ; red. nacz. Krzysztof Nurkowski. - R. 5, nr 16 (wrzesień/listopad 1997). - Obywatelski Komitet Obrony Powiatu w Kazimierzy Wielkiej, 1997

18. Gazeta Koszycka : wiadomości gminne / [red. Ryszard Stojek]. – Nr 3 (październik 2007). – Koszyce : Urząd Gminy, 2007

Ukazuje się od 1995 roku. Bezpłatna, strona www.koszyce.gmina.pl

19. **Nowa Nidzica** : Magazyn Społeczno-Kulturalny Ziemi Kazimierskiej / [red. zespół Maria Gołdyn i in.]. – R. 2, nr 1, 10/11 (styczeń-luty, listopad-grudzień 1991). – Kazimierza Wielka, 1991

Magazyn społeczno-kulturalny Ziemi Kazimierskiej. Wydawany wyłącznie z funduszy społecznych. Swoim zasięgiem obejmuje, oprócz Kazimierzy Wielkiej, gminy: Bejsce, Czarnocin, Działoszyce, Koszyce, Nowy Korczyn, Opatowiec, Skalbmierz. Periodyk informuje o życiu społecznym, gospodarczym i politycznym swojego regionu. Pismo redaguje zespół: Maria Gołdyn, Tadeusz F. Łuszczynski, Jarosław Miszczyk, Stanisław M. Przybyszewski.

*ROGAŁA, Stanisław: „Nowa Nidzica” // *Słowo Ludu. Magazyn*. – 1992, nr 1736, s. 7

POWIAT KIELECKI

20. **Biuletyn Informacyjny Starostwa Powiatowego w Kielcach** / [red. Rzecznik Prasowy Starostwa Powiatowego w Kielcach]. – Nr 5 (1999). – [Kielce : SP], 1999

21. **Echa Łysogór** : [gazeta samorządowa Gminy Bodzentyn] / [red. zespół Jerzy Szczepańczyk i in.]. – [R.1], Nr 4 (1993). – Bodzentyn : Urząd Miasta i Gminy Bodzentyn, 1993

Echa Łysogór : Miesięcznik Miasta i Gminy Bodzentyn / [Zarząd Miasta i Gminy Bodzentyn ; redakcja: D. Ledwójcik red. nacz. [i in.]. – R. 5, nr 35, (2001). – Bodzentyn : Zarząd Miasta i Gminy Bodzentyn, 2001

Echa Łysogór : Biuletyn Informacyjny Miasta i Gminy Bodzentyn / Urząd Miasta i Gminy Bodzentyn [red. J. Gawlik i in.]. – R 16, nr 12/ 08 ; nr 1/09 (grudzień 2008/styczeń 2009). – Bodzentyn : Urząd Miasta i Gminy Bodzentyn

Pismo wydawane jest przez Urząd Miasta i Gminy przy współpracy Towarzystwa Przyjaciół Bodzentyna. Jest to bezpłatny miesięcznik ukazujący się z przerwami od 1992 roku (pierwszy numer sygnałny ukazał się w grudniu 1992 r.), w nakładzie 700 egz. (w 2009 r. w nakładzie 1200 egz.), liczy 20 stron. Lokalną społeczność informuje o najważniejszych wydarzeniach, dokonaniach i planach samorządu. Zamieszcza relacje z ciekawych imprez kulturalnych i sportowych, o realizowanych inwestycjach, przedstawia sylwetki znanych mieszkańców gminy i in. W 2009 r. red. J. Gawlik, P. Wikło, S. Rachtan, J.M. Kozera, M. Janicka. Poprzedni tytuł czasopisma: „Echa Łysogór : miesięcznik Miasta i Gminy Bodzentyn”.

(AP): Jeszcze jedna gazeta. Bodzentyn // *Gazeta Kielecka*. – 1993, nr 19, s. 13

(big): Echa Łysogór // *Tygodnik Starachowicki*. – 1997, nr 1, s. 8

(Cez): Echa Łysogór. Z regionalnej witryny // *Słowo Ludu*. – 1993, nr 12, s. 11

(cug): Mają gazetę. Bodzentyn // *Słowo Ludu* (Wyd. Kiel.). – 1993, nr 92, s. 9

(det): Echa Łysogór // *Gazeta Kielecka. 24 Godziny*. – 1994, nr 96, s. 9

JADACH, Jan: Świętokrzyskie o sobie. Il. // *Goniec Świętokrzyski*. – 2000, nr 4/5, s. 9

*M.N.: Echa Łysogór . – (Regionalni zapaleńcy). – Il. // *Nasz Region*. – 2007, nr 10, s. 21

RACHTAN, Stefan: Nasze dziesięciolecie. – Il. // *Echa Łysogór*. – 2002, nr 55, s. 8-10

22. **Gazeta Bielińska** : pismo samorządu Gminy Bieliny / [red. zespół ; red. prowadzący Stanisław Huruk]. – R. 1, nr 2 (grudzień 1999). – Bieliny : Zarząd Gminy Bieliny, 1999

Gazeta Bielińska : pismo samorządu Gminy Bieliny / [red. zespół]. – R. 9, nr 12 (2009). – Bieliny : Zarząd Gminy Bieliny, 2009

Pismo samorządu gminy Bieliny, wydawane przez Urząd Gminy przy współpracy z Towarzystwem Przyjaciół Bielin. Ukazuje się jako miesięcznik, w nakładzie ok. 600, liczy zwykle 16 stron. Kosztuje złotówkę. Zespół redakcyjny tworzy 5 osób (m.in. Anna Łubek), są to pracownicy urzędu, instytucji kulturalnych. Pismo informuje przede wszystkim o aktualnych wydarzeniach istotnych dla społeczności lokalnej. Przybliża działalność władz samorządowych, dużo miejsca poświęca życiu kulturalnemu gminy, promuje rodzimych artystów i twórców ludowych.

*M.N.: *Gazeta Bielińska*. – (Regionalni zapaleńcy). – Il. // *Nasz Region*. - 2008, nr 13, s. 20

23. **Gazeta Staropolska** : powiaty : kielecki, skarżyski : miesięcznik / red. nac. Andrzej Piskulak . - R. 1, Nr 1 (Październik 1999). - Kielce : BOG ART, 1999

24. **Gazeta Zagnańska** : pismo społeczno-kulturalne Gminy Zagnańsk / [red. nac. Maciej Andrzej Zarębski]. – Nr 1 (czerwiec 1995). – Zagnańsk : Zarząd Gminy, 1995

Gazeta Zagnańska : miesięcznik samorządowy Gminy Zagnańsk / red. zespół ; red. nac. Bartosz Majewski]. – Nr 3 (marzec 2009). – Zagnańsk : Zarząd Gminy, 2009

Gazeta z tradycjami. Pierwszy numer ukazał się w czerwcu 1995 r. Ukazuje się co miesiąc, w nakładzie 1200 egzemplarzy, liczy 8 stron. Jest bezpłatne, finansowane z budżetu gminy. Można je otrzymać w Urzędzie Gminy oraz sklepach. Jest także dostępne w Internecie w formie PDF na stronie Urzędu Gminy w Zagnańsku www.zagnańsk.pl Informuje o najważniejszych wydarzeniach, dokonaniach i planach samorządu. Dużo miejsca poświęca działalności rady gminy i wójta. Znaleźć tu można także wieści ze sportu i kultury. Redaktorem naczelnym jest Bartosz Majewski.

*M.N.: *Gazeta Zagnańska*. – (Regionalni zapaleńcy) // *Nasz Region*. – 2009, nr 25, s. 19

5 [PIĘĆ] lat Gazety Zagnańskiej. – Il. // *Gazeta Zagnańska*. – 2000, nr 61, s. 1, 7
Jubileusz „5-lecia Gazety Zagnańskiej”.

25. **Głos Daleszyc** : miesięcznik Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Daleszyckiej i Samorządu Gminy / [red. zespół, Bogdan Łebek przewodn.]. – Nr 1 (grudzień 1994). – Daleszyce : Urząd Gminy, 1994

Głos Daleszyc : miesięcznik Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Daleszyckiej i Samorządu Gminy / [red. odpowiedz. Małgorzata Żarnowska-Maciągowska]. – Nr 12 (grudzień 2007). – Daleszyce : Urząd Gminy

Wydawcą jest Urząd Miasta i Gminy Daleszyce, ukazuje się od 1994 roku. Redaktorem naczelnym jest Małgorzata Żarnowska-Maciągowska. Obecnie ukazuje się w nakładzie 1000 egz., jest pismem bezpłatnym, liczy zwykle 16 stron. Dostępne jest również w formie elektronicznej na stronie internetowej www.daleszyce.pl Pismo zamieszcza informacje z życia gminy: ważne wydarzenia z działalności urzędu miasta i gminy, placówek oświatowych, Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury, przybliża działalność stowarzyszeń działających na terenie.

BŁAWAT, Sylwia: Niewygodny „Głos Daleszyc”? // *Echo Dnia* (Kiel.). – 1999, nr 130, s. 3

(Cez): Głos Daleszyc. Z regionalnej witryny // *Słowo Ludu* (Wyd. Kiel.). – 1995, nr 239, s. 13

(Cez): Głos Daleszyc. Z regionalnej witryny // *Słowo Ludu* (Wyd. Kiel.). – 1995, nr 12, s. 15

*M.N.: Głos Daleszyc. – (Regionaliści zapaleńcy) // *Nasz Region*. – 2008, nr 15, s. 21

26. **Głos Miedzianej Góry** : miesięcznik samorządowy Gminy Miedziana Góra / [red. nac. Jerzy Kosowski i zespół]. – Nr 1 (luty 2003) ; Nr 3 (marzec 2009). – Miedziana Góra : Gmina Miedziana Góra, 2003-2009

Miesięcznik wydawany jest przez Urząd Gminy pod redakcją Jerzego Kosowskiego. Ukazuje się od 2002 roku, w nakładzie 1500 egz., liczy zwykle 12 stron, jest pismem bezpłatnym. Na swych łamach zamieszcza informacje ważne dla mieszkańców gminy, przybliża działalność władz samorządowych, prezentuje interesujące gminne inicjatywy, promuje rodzimych twórców.

*M.N.: Głos Miedzianej Góry. – (Regionalni zapaleńcy) // *Nasz Region*. – 2008, nr 16, s. 20

27. **Głos Nowin** : gazeta samorządowa / [red. prowadzący Sławomir Olejarczyk]. – R 2, nr 10 (luty 2000) ; R. 4, nr 27 (październik 2002). – Nowiny : Urząd Gminy Sitkówka-Nowiny

Pismo ukazuje się od 1994 roku, początkowo nieregularnie, obecnie jako miesięcznik. Wydawcą jest Urząd Gminy, redaktorem naczelnym Piotr Piestrzyński. Gazeta jest bezpłatna, nakład obecnie wynosi 2000 egz. Wersja elektroniczna dostępna jest na stronie www.nowiny.com.pl

*M.N.: Głos Nowin. – (Regionalni zapaleńcy) // *Nasz Region*. – 2008, nr 14, s. 19

28. **Głos Piekoszowa**. – Nr 1 (sierpień 1999). – Piekoszów : Urząd Gminy, 1999

Głos Piekoszowa / [red. nac. Andrzej Paździerz]. – Nr 5 (grudzień 2008). – Piekoszów : Urząd Gminy, 2008

Pismo ukazuje się od 1999 roku, w nakładzie 2500 egz., jest bezpłatne. Najpierw wydawane było jako dwumiesięcznik, obecnie miesięcznik. Wydawcą jest Urząd Gminy, redaktorem naczelnym Andrzej Paździerz. Gazeta podejmuje tematy związane z Gminą Piekoszów. Informuje o działalności władz samorządowych, wydarzeniach kulturalnych, sportowych i in. Pismo angażuje się w codzienne życie społeczności lokalnej.
http://www.piekoszow.pl/asp/start.asp?page=pl_glos_piekoszowa&tytul=Głos%20Piekoszowa

29. **Głos Samsonowa** : miesięcznik Towarzystwa Ziemi Samsonowskiej / [red. Zarząd]. – Nr 1 (marzec 1995). – Samsonów : Towarzystwo Ziemi Samsonowskiej, 1995

Głos Samsonowa : kwartalnik Towarzystwa Ziemi Samsonowskiej / [red. kolegium ; red. nac. Urszula Rysińska]. – Nr 1 (2006). – Samsonów: Towarzystwo Ziemi Samsonowskiej, 2006

Pismo ukazuje się od 1995 r. Wydawcą jest Towarzystwo Ziemi Samsonowskiej. Redaguje kolegium: Zdzisława Witecka, Norbert Samulak, Zuzanna Samulak. Redaktorem naczelnym jest Urszula Rysińska. Pismo początkowo ukazywało się jako miesięcznik, później kwartalnik. Liczy zwykle 12 stron.

(Dik): Konkurs na pisanki // *Słowo Ludu* (Wyd. Kiel.). – 1995, nr 76, s. 11

„Głos Samsonowa” – pierwszy numer wyd. przez Towarzystwo Ziemi Samsonowskiej.

30. **Gołoborze** : miesięcznik samorządowy – wydanie dla gminy Górno / [red. Jerzy Kosowski oraz zespół]. – R. 1, nr 1 (lipiec 1999). - Górno : UG, 1999

31. **Informator Samorządowy** : biuletyn Urzędu Miasta Kielc / [red. Biuro Prasowe Urzędu Miasta]. – Nr 22 (2002). – Kielce : UM, 2002

32. **Kurier Chmielnicki** : gazeta samorządowa. – R. 1, nr 1 (marzec 1999). – Chmielnik : Chmielnickie Centrum Kultury, 1999

33. **Nowy Kurier Chmielnicki** : miesięcznik społeczno-kulturalny / [red. kolegium ; red. nacz. Jarosław Banasik]. – R. 8, nr 1/2 (styczeń-luty2007). – Chmielnik : Chmielnickie Centrum Kultury, 2007

Pierwszy numer miesięcznika samorządowego (właściwie społeczno-kulturalnego) ukazał się w 2000 r., nazwą nawiązywał do poprzedniej gazety – Kurier Chmielnicki, która utrwaliła na swych łamach wiele faktów z życia gminnej społeczności. Redaktorem naczelnym nowego miesięcznika, wydawanego przez Chmielnickie Centrum Kultury, został Jarosław Banasik. Pismo informuje o działalności swojej gminy, popularyzuje ją i jej zasłużonych mieszkańców.

Banasik, Jarosław: Jubileusz Nowego Kuriera Chmielnickiego : to już 5 lat // *Nowy Kurier Chmielnicki*. – 2005, nr 1/2, s. 3

34. **Kurier Masłowski** : pismo samorządu gminy Masłów / [red. nacz. Andrzej Piskulak]. – Nr 00 (luty 1999). – Masłów Pierwszy : Zarząd Gminy Masłów I, 1999

Kurier Masłowski : pismo samorządu gminy Masłów / [red. zespół ; red. nacz. Marian Zarzycki]. – R. 10, nr 2 (marzec 2009). – Masłów Pierwszy : Gminny Ośrodek Kultury w Masłowie, 2009

Bezpłatny miesięcznik, ukazuje się od 1999 roku, w nakładzie 1000 egz., liczy 12 stron. Wydawcą jest Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Masłowie, redaktorem naczelnym Marian Zarzycki. Pismo informuje mieszkańców gminy o działalności samorządu i wszystkich ważnych dla lokalnej społeczności wydarzeniach. Służy promocji gminy. Pismo można otrzymać w punktach handlowych i placówkach oświatowych.

*M.N.: Kurier Masłowski. – (Regionalni zapaleńcy). – Il. // *Nasz Region*. – 2009, nr 26, s. 21

Zarzycki M.: To już dziesięć lat Kuriera // *Kurier Masłowski*. – 2009, nr 2, s. 8

35. **Kurier Strawczyński** : miesięcznik samorządowy Gminy Strawczyn / red. nacz. Jerzy Kosowski. – [R. 1], nr 1 (styczeń 2000). – Strawczyn : Urząd Gminy, 2000
Zmiana tytułu na „Ziemia Strawczyńska” i wydawcy Agencja „KOS-PRESS”.

36. **Ziemia Strawczyńska** : pismo samorządu – gminy Strawczyn / [red. nacz. Bogusław Pasternak oraz zespół]. – Nr 1 (luty 2001). – Strawczyn : Urząd Gminy, 2001

Ziemia Strawczyńska : pismo samorządu – gminy Strawczyn / red. nacz. Jerzy Kosowski. - Nr 3 (marzec 2009). – Strawczyn : Urząd Gminy, 2009

Miesięcznik ukazuje się od 2001 roku, w nakładzie 5000 egz. Wydawcą jest Urząd Gminy w Strawczynie, redaktorem naczelnym Jerzy Kosowski. Gazeta posiada wersję elektroniczną na stronie www.strawczyn.pl

W styczniu 2001 roku Samorząd Gminy Strawczyn przekształcił dotychczasowy miesięcznik „Kurier Strawczyński” w dwumiesięcznik. Zatwierdzony został też nowy tytuł „Ziemia Strawczyńska”.

Pasternak, Bogusław: Drodzy Czytelnicy? // *Ziemia Strawczyńska*. – 2001, nr 1, s. 1
Dot. czasopisma „Kurier Strawczyński” i „Ziemia Strawczyńska”.

37. **Nasz Emeryk** : pismo samorządu gminy Nowa Słupia / [red. nac. Ryszard Biskup oraz zespół] . – [R. 1] nr 1 (grudzień 2000) ; nr 1 (styczeń-marzec 2004). – Nowa Słupia : Gmina Nowa Słupia

Pierwszy numer ukazał się w grudniu 2000 r. Pismo liczy 12 stron. Kosztuje złotówkę. Wydawcą jest Gmina Nowa Słupia, redaktorem naczelnym Ryszard Biskup, a realizatorem wydania Dziennikarska Agencja Informacyjna DAI z Kielc. Zawiera informacje o pracach Zarządu i Rady Gminy, ważnych wydarzeniach gminnych, powiatowych i wojewódzkich, promuje gminę, jest źródłem wiedzy o walorach regionu – krajoznawczych i turystycznych.

*(A): Nasz Emeryk : Nowe pismo. – I l. // *Tygodnik Starachowicki*. – 2001, nr 2, s. 12

38. **Nasza Gazeta Łagowska** : dwumiesięcznik Urzędu Gminy Łagów / redakcja Gminne Centrum Informacji ; red. nac. Piotr Sadłocha. - Nr 1 (marzec/kwiecień 2005). - Łagów : Urząd Gminy, 2005

39. **Nasza Gmina** : pismo okolicznościowe Gminy Mniów / [red. odpowiesz. Jerzy Kosowski]. – R. 1, nr 1 (2003). - Mniów : Samorząd Gminy, 2003

Nasza Gmina : pismo okolicznościowe Gminy Mniów / [red. zespół ; red. odpowiesz. Jerzy Kosowski]. – R. 6, nr 4, (2008). - Mniów : Samorząd Gminy, 2008

„Nasza Gmina” ukazuje się co kwartał w nakładzie ok. 1000 egzemplarzy, jest pismem bezpłatnym. Wydawcą jest Urząd Gminy. Zawiera informacje dotyczące m.in. funkcjonowania Urzędu Gminy, placówek oświatowych, parafii, aktualności sportowe i kulturalne. Artykuły do czasopisma piszą pracownicy urzędu, nauczyciele, działacze sportowi i in. Pismo kolportowane jest w Urzędzie Gminy, szkołach, sklepach oraz sołectwach.

*M.N.: Nasza Gmina : pismo okolicznościowe gminy Mniów. – (Regionalni zapaleńcy) // *Nasz Region*. – 2007, nr 2, s. 17

40. **W Gminie Pierzchnica...** : dwumiesięcznik Urzędu Gminy Pierzchnicy / red. nac. Marek Wiewióra. - Nr 1 (2007). - Pierzchnica : Urząd Gminy, 2007

41. **Wiadomości Chęcińskie** / [red. nac. Andrzej Piskulak. – Nr 00 (maj 1999). – Kielce : Agencja Usług Wydawniczo-Dziennikarsko- Reklamowych, 1999

Wiadomości Chęcińskie / [red. nac. Grażyna Podsiadło]. – Nr 7/8 (lipiec/sierpień 2005). – Kielce : Urząd Miasta i Gminy Chęciny, 2005

Pismo z przerwami ukazuje się od 1999 roku. Jest to bezpłatny miesięcznik wydawany przez Urząd Miasta i Gminy Chęciny, w nakładzie 1500 egz., liczy 20 stron. Zawiera informacje dotyczące życia gminy, działań władz, wydarzeń kulturalnych i sportowych. Redaktor naczelny Grażyna Podsiadło (lipiec 2005).

*M.N.: *Wiadomości Chęcińskie*. - Il. – (Regionalni zapaleńcy) // *Nasz Region*. – 2007, nr 8, s. 15

42. **Wiadomości Morawickie** : miesięcznik samorządowy / [red. nac. Sławomir Olejarczyk]. – R. 1, nr 1 (1994). – Morawica: Urząd Gminy w Morawicy, 1994

Wiadomości Morawickie : miesięcznik samorządowy / [red. nac. Agnieszka Olech-Mońska]. – Nr 3 (marzec 2009). – Morawica: Urząd Gminy w Morawicy, 2009

Początkowo dwutygodnik, obecnie miesięcznik wydawany przez Urząd Gminy Morawica. Pismo bezpłatne. Ukazuje się od 1995 roku w nakładzie 3000 egz., redaktorem naczelnym jest Agnieszka Olech-Mońska. „Wiadomości Morawickie” – pierwsza gazeta w województwie świętokrzyskim wydawana na terenie gminy wiejskiej (pierwszy numer ukazał się 12 stycznia 1994 r.).

BRZOZA, Iwona: „Wiadomości Morawickie” znów w czołówce // *Wiadomości Morawickie* . – 1999, nr 10, s. 18

Miejsce czasopisma wśród lokalnej prasy regionalnej.

(bas): „Wiadomości morawickie”. Trochę współczesności, trochę historii i... humoru / wypowiedź Marian Buras // *Słowo Ludu* (Wyd. Kiel.). – 1994, nr 25, s. 13

*M.N.: *Wiadomości Morawickie*. – (Regionalni zapaleńcy). – Il. // *Nasz Region*. – 2008, nr 18/19, s. 20

NAGRODA ministerialna // *Wiadomości Morawickie*. – 1998, nr 77, s. 8

43. **Wiadomości Sąsiedzkie** : miesięcznik samorządowy gmin: Strawczyn i Miedziana Góra / red. zespół ; red. nac. Jerzy Kosowski. - Nr 1 (2002). - Strawczyn : Urząd Gminy ; Miedziana Góra : Urząd Gminy, 2002

44. **Więści Łopuszna** : samorządowe pismo lokalne / red. nac. Roman Jarząbek ; redakcja Barbara Pawelczyk [i in.]. - Nr 0 (wrzesień 2004) ; R. 2, nr 2 (czerwiec 2005). - Łopuszno : Urząd Gminy
Gazeta bezpłatna. Kwartalnik.

45. **Więści Znad Sanicy** : pismo Rady Sołeckiej Śladkowa Małego / [red. kolegium]. – Nr 1/2 (2000). – Śladków Mały : Rada Sołecka, 2000

POWIAT KONECKI

46. **Biuletyn Informacyjny Urzędu Miasta i Gminy w Końskich** / red. zespół Wydziału Rozwoju i Promocji i Wydziału Organizacyjnego. – Nr 7 (2002). – Końskie : Urząd Miasta i Gminy, 2002

Dwutygodnik, ukazuje się od 24 października 1997 roku.

47. **Gazeta Konecka** : tygodnik Ziemi Koneckiej / [red. nac. Tomasz Głębocki]. – [Nr 1] (kwiecień 1993). – Końskie : Wydawnictwo „24 Godziny”, 1993

Ukazuje się od kwietnia 1993 r. Obejmuje swym zasięgiem miejscowości: Końskie, Stąporków, Radoszyce, Ruda Maleniecka, Smyków, Słupia Konecka, Gowarczów, Fałków. Zawiera informacje, ogłoszenia, reportaże, wywiady i in.

PIERWSZY numer „Gazety Koneckiej”. Już w najbliższy czwartek // *Gazeta Kielecka*. - 1993, nr 56, s. 1

48. **Prosto z Gminy** : Biuletyn Samorządu Gminy Radoszyce. - Nr 2 (lipiec 2005) ; nr 6 (czerwiec 2006). - [Radoszyce : SG]

49. **Przegląd Konecki** : samorządowy tygodnik powiatowy : Fałków, Gowarczów, Końskie, Radoszyce, Ruda Maleniecka, Słupia, Smyków, Stąporków / [red. nac. Tomasz Głębocki]. – [R. 1], nr z 3 listopada (1999). – Końskie : Starostwo Powiatowe, 1999

POWIAT OPATOWSKI

50. **Ożarów** : samorządowe pismo społeczno-kulturalne : [pismo społeczno-kulturalne samorządu gminy Ożarów] / [Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury ; red. nac. Józef Myjak]. – [R. 1], nr 1 [promocyjny] (kwiecień 1999). – Ożarów : Miejsko Gminny Ośrodek Kultury, 1999 ; R. 11, nr 1 (styczeń-luty 2009). – [Ożarów] : P. H. U. SZOSTAKDRUK, 2009

Pismo wydawane jest przez Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Ożarowie. Finansowane z budżetu gminy. Ukazuje się od 1999 roku, najpierw jako miesięcznik, obecnie dwumiesięcznik w nakładzie 1000 egz. Początkowo liczyło 18 stron, z czasem rozbudowało się objętościowo, obecnie ma 34 strony oraz kolorową wkładkę. Redaktorem naczelnym jest Józef Myjak. Pismo nie pełni biuletynu informacyjnego urzędu, ukazują się w nim jednak informacje o przetargach czy ogłoszeniach, ale najczęściej zamieszczane są artykuły o wydarzeniach kulturalnych, związanych z działalnością urzędu miasta i gminy oraz placówek oświatowych.

*M.N.: Ożarów : samorządowe pismo społeczno-kulturalne. – (Regionalni zapaleńcy). – Il. // *Nasz Region*. – 2007, nr 5, s. 19

POWIAT OSTROWIECKI

51. **Gazeta Ostrowiecka.** Tygodnik powiatów ostrowieckiego i opatowskiego / [red. zespół ; red. nac. Wojciech Turczyński]. – Nr 1 (styczeń 1990) ; R. 57, nr 4 (2009). – Ostrowiec Świętokrzyski : „OST-PRESS” Sp. z o.o.

Gazeta Ostrowiecka. Tygodnik powiatów ostrowieckiego i opatowskiego. Obejmuje swym zasięgiem: Baćkowice, Bałtów, Bodzechów, Ćmielów, Iwaniska, Kunów, Lipnik, Łągów, Nowa Słupia, Opatów, Ożarów, Sadowie, Sienno, Tarłów, Waśniów, Wojciechowice. Czasopismo ukazuje się od 1990 roku w nakładzie 10000 egz. Redaktorem naczelnym jest Wojciech Turczyński, wydawcą „OST-PRESS”. Wersja elektroniczna dostępna na stronie www.ostrowiecka.pl

[GAZETA „Walczymy o stal”...]. – (Z regionu) // *Gazeta Kielecka*. – 1990, nr 4, s. 2
Dot. zmiany nazwy gazety „Walczymy o stal” na „Gazeta Ostrowiecka”.

WILAMOWSKI, Andrzej Tadeusz: Będę walczył o wolną gazetę! O co chodzi w Ostrowcu? / rozm. przepr. S. Derleta // *Gazeta Ostrowiecka*. – 1994, nr 6, s. 1

DRODZY Czytelnicy! // *Gazeta Ostrowiecka*. – 1994, nr 5, s. 1
Dot. dwóch ukazujących się gazet o tym samym tytule – „Gazeta Ostrowiecka”.

KAROLCZYK, Jadwiga: Czwarta władza w Ostrowcu // *Słowo ludu. Magazyn*. – 1994, nr 1800, s. 1, 7
Dot. dwóch ukazujących się gazet o tym samym tytule – „Gazeta Ostrowiecka”.

PROKOP, Mirosław: Gazetowy zawrót głowy // *Gazeta Ostrowiecka*. – 1994, nr 16, s. 1, 3
Dot. dwóch ukazujących się gazet o tym samym tytule – „Gazeta Ostrowiecka”.

52. **Wiadomości Ostrowieckie – 24 Godziny** / [red. zespół ; red. nac. Mirosław Prokop]. – [R. 1], nr 1, 50 (lipiec 1994). – Ostrowiec Świętokrzyski : „ATW” Sp. z o.o. Warszawa, 1994

Pierwszy numer ukazał się 29 lipca 1994 r. Jest to pierwsza w dziejach miasta gazeta codzienna. Poruszająca na swoich łamach takie zagadnienia jak: polityka i politycy, działalność lokalnych organów władzy, relacjonowanie działalności ostrowieckiej policji, tematów sportowych, kulturalnych, oświatowych i in.

*ZIĘBA, N: O czym pisano w „WO”? // *Wiadomości Ostrowieckie*. – 1994, nr 50, s. 1,2
Fragment.

ŻEGNAMY czytelników „Gazety Ostrowieckiej” // *Wiadomości Ostrowieckie*. – 1994, nr 1, s. 1
O nowym dzienniku „Wiadomości Ostrowieckie”.

POWIAT PIŃCZOWSKI

53. **Informator Samorządowy** : Biuletyn Urzędu Miasta w Pińczowie. - R. 1 (2003). - Pińczów : UM, 2003

54. **Głos Pińczowski** : miesięcznik Towarzystwa Przyjaciół Pińczowa / [red. kolegium ; Janina Kosińska in.]. – R. 3, nr 23 (październik 1991) ; R. 12, nr 10 (wrzesień 2003). – Pińczów : Towarzystwo Przyjaciół Ponidzia, 1991

Miesięcznik o tematyce społeczno-kulturalnej. Koszt pokrywa Towarzystwo z własnych składek i okazjonalnych sponsorów. Jest to gazeta z tradycjami historycznymi, wydawana od 1924 r z przerwami.

(MIM): „Głos Pińczowski”. Nowy a stary // *Echo Dnia*. – 1993, nr 71, s. 7

55. **Kurier Pińczowski** : miesięcznik Urzędu Miejskiego / [red. zespół; red. nac. Iwona Sendrowska] . – Nr 1 (styczeń 2008). – Pińczów : Urząd Miejski w Pińczowie, 2008

Bezpłatne pismo ukazujące się od stycznia 2007 roku, w nakładzie 1000 egz., liczy 12 stron, w tym 4 kolorowe. Wydawcą jest Urząd Miasta Pińczowa, redaktorem naczelnym Iwona Senderowska. Znaleźć tu można informacje dotyczące działalności władz samorządowych, imprez kulturalnych. Mimo krótkiego stażu, gazeta posiada stałe rubryki, takie jak wywiad z radnym, wydarzenia, życie kulturalne miasta, informacje z sesji gminy. Pismo zastąpiło wydawany w poprzedniej kadencji Informator Samorządowy. W pierwszym numerze czytelnicy znajdą m.in. relacje z obchodów 579. rocznicy nadania praw miejskich, wywiad z radnym Andrzejem Dziubińskim, bieżące informacje z ratusza, oraz serwis sportowy i kulturalny. Wersja elektroniczna pisma dostępna jest na stronie www.pinczow.com

*M.N.: Kurier Pińczowski: Miesięcznik Urzędu Miejskiego. – (Regionalni zapaleńcy). – Il. // *Nasz Region*. – 2007, nr 6/7, s. 24

(MIO): Kurier Pińczowski // *Echo Dnia* (Świętokrz. Busko i in.) // 2007, nr 67, s. 8
Informacja o ukazaniu się pierwszego numeru miesięcznika „Kurier Pińczowski”.

POWIAT SANDOMIERSKI

56. **Gazeta z Samborca** : pismo Rady Gminy / red. prowadzący Józef Myjak ; Urząd Gminy w Samborcu. - Nr 4 (11/12 maja 1996) ; nr 5 (10/11 maja 1997). - Sandomierz : „Myjak-press”

57. **Głos Klimontowa** : miesięcznik gminy Klimontów / [red. zespół pod kierunkiem Leszka Leżonia]. – Nr 44 (styczeń 2001). – Klimontów : Urząd Gminy, 2001

Głos Klimontowa : miesięcznik gminy Klimontów / [red. zespół ; red. nac. Leszek Leżoń]
. – Nr 84 (październik/listopad 2008). – Klimontów : Gminny Ośrodek Kultury, 2008

Pierwszy numer ukazał się jako jednodniówka (sponsorowana przez mieszkańców) we wrześniu 1995 r. Pierwszym redaktorem był Stanisław Sas Tarnowski. Pismo systematycznie (z małą przerwą) ukazuje się od czerwca 1997 roku. Przez pewien czas był to dwumiesięcznik, od 2007 roku miesięcznik. Wydawcą jest Gminny Ośrodek Kultury w Klimontowie, redaktorem naczelnym Leszek Leżoń. Obecnie nakład wynosi 1000 egz. Głównym celem gazety (wg wójta gminy Mariana Furmanka) jest „wzajemne przekazywanie informacji, przedstawianie problemów, prezentacja środowiska, oraz tworzenie stałej formy kontaktów Samorządu Gminy Klimontów z mieszkańcami”.

*CIEPLIŃSKA, Barbara. Bibliografia zawartości czasopisma „Głos Klimontowa” za lata 1995-2004. 2005, 55 s.

Praca magisterska (2005). Studium Generale Sandomiriense Wyższa Szkoła Humanistyczno-Przyrodnicza w Sandomierzu. Podyplomowe Studia Bibliotekoznawstwa i Informatyki. Promotor: dr. Alicja Matczuk.

Praca dostępna na stronie Towarzystwa Przyjaciół Klimontowa – <http://klimontow-tpk.pl/>

58. **Gminne Wieści** : pismo Rady Gminy w Obrazowie / red. prowadzący Józef Myjak. - Nr 3 (1995) ; nr 21 (2005). - Obrazów : PAIR „Myjakpress”

59. **Sandomierzanin** : pismo społeczno-kulturalne. - Sandomierz : Klub Miłośników Sandomierza . - Nr 4 (2009)

60. **Ucho Igielne** : sandomierskie wydawnictwo samorządowe : [dwutygodnik samorządowy miasta Sandomierza / red. Robert Kotowski i in.]. – R. 4, nr 6/7 (1999) ; R. 5, nr 1 (2000). – Sandomierz : Samorząd Miasta Sandomierza

Dwutygodnik samorządowy miasta Sandomierza, redaktorem naczelnym jest Robert Kotowski. Pismo informuje czytelników o sprawach samorządowych, społecznych, kulturalnych oraz o historii lokalnej.

61. **Wieść Gminna** : kwartalnik Gminy i Miasta Zawichost / zespół red. Marian Kornak, Michał Starzyk, Maria Sudół. - Nr 33 (III kwartał 2001). - Zawichost : Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, 2001

62. **Zawisza** : Pismo Samorządowe Gminy Dwikozy / red. zespół ; red. nac. Józef Walas. - Dwikozy : Urząd Gminy. - Nr 15 (2000) ; nr 19 (2001)

POWIAT SKARŻYSKI

63. **Gazeta Bliżyńska** / [red. Czesław Kasprzyk]. – R. 1, nr 1 (1991) ; R.13, nr 33 (2003). – Bliżyn : Parafia Rzymsko-Katolicka Św. Ludwika

Czasopismo lokalne i parafialne. Ukazuje się od 1991 r., co dwa, trzy miesiące, swoim zasięgiem obejmuje obszar parafii pw. św. Ludwika w Bliżynie. Powstanie gazety to wyłączna zasługa ks. Czesława Kasprzyka. Wydawcą jest miejscowa parafia, redagowaniem zajmuje się ks. proboszcz Czesław Kasprzyk. Wszystkie artykuły wychodzą spod pióra założyciela. Sporadycznie pisze młodzież i nauczyciele. Treść gazety poświęcona jest nie tylko wydarzeniom z życia kościoła. Dokumentuje przeszłość osady oraz informuje o ważnych wydarzeniach i uroczystościach.

*Artykuł o gazecie ze strony: [www: http://gimblizyn.republika.pl/gazeta.htm](http://gimblizyn.republika.pl/gazeta.htm)>

(Mas): Lokalne pismo. Bliżyn // *Słowo Ludu* (Wyd. Kiel.). – 1993, nr 45, s. 9

(Mas): Mały jubileusz // *Gazeta Skarżyska*. – 1994, nr 16, s. 7

64. **Gazeta Skarżyska** : tygodnik lokalny / [red. nac. Jerzy Kosowski] . – R. 1, nr 1, nr 29 (1994). – Skarżysko-Kamienna : Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „ATW” Sp. z o.o. w Warszawie, 1994

Tygodnik dla Skarżyska. Zapraszamy autorów // *Gazeta Kielecka*. – 1993, nr 203, s. 1

65. **Gazeta Suchedniowska** : pismo Rady Miejskiej w Suchedniowie / [red. nac. Mariusz Pasek] . – [R. 1], nr 6/7 (1992). – Suchedniów : Rada Miasta, 1992

Gazeta Suchedniowska : pismo Rady Miejskiej w Suchedniowie / [red. nac. Jacenty Kita] . – R. 10, nr 99 (2001). – Suchedniów : Rada Miasta, 2001

Pismo Rady Miejskiej w Suchedniowie, ukazuje jako miesięcznik w nakładzie 1000 egz., liczy zwykle 24 strony. To jedna z najstarszych gazet samorządowych naszego regionu. Pierwszy numer ukazał się 15 maja 1992 r. Był bezpłatny, rozdawany w Urzędzie Miasta i Gminy (numer zerowy, nie był drukowany, ok. 200 egzemplarzy, 8 stron). Zawierał m.in. informacje o budżecie gminy, o sporządzeniu testamentu przed burmistrzem, rozkłady jazdy MPK, tekst o prapoczątkach Suchedniowa i na ostatniej stronie informator lokalny. Pierwszym redaktorem był Mariusz Pasek. Od 1999 r. redaktorem naczelnym jest Jacenty Kita. Pismo kosztuje 1,50 zł. Zamieszczone są tu informacje na temat bieżących wydarzeń z życia gminy, dużo miejsca zajmują wiadomości kulturalne, oświatowe oraz sportowe. Tytuł poprzedni - „Gazeta Suchedniowska : pismo Zarządu Miasta i Gminy Suchedniów” (red. Mariusz Pasek, Suchedniów, 1992).

*M.N.: *Gazeta Suchedniowska*. – (Regionalni zapaleńcy) . – II. // *Nasz Region*. – 2008, nr 17, s. 19

PASEK, Mariusz: 5 lat gazety gminnej // *Gazeta Suchedniowska*. – 1997, nr 53, s. 8-10

SZANOWNE Czytelniczki, Szanowni Czytelnicy // *Gazeta Suchedniowska*. – 1994, nr 23, s. 1

66. **Samorządowy Informator Rady Gminy Bliżyn** / red. Mieczysław Bąk. - Nr 5 (2005). - Bliżyn : Rada Gminy, 2005

POWIAT STARACHOWICKI

67. **Gazeta Starachowicka** : Bodzentyn, Brody, Iłża, Mirzec, Pawłów, Wąchock, Nowa Słupia / red. nacz. Wiesława Żyła. - Starachowice : Wydawnictwo 24 Godziny. - Nr 1 (2008)

68. **Informator Samorządowy**. - Starachowice : Urząd Miejski. - R. 1 (1993)

69. **Informator Samorządowy Miasta i Gminy Wąchock** / red. Zespół Lech Polakowski i in. - Nr 20 (27 maja 1996). - Wąchock : Rada Miejska, 1996

70. **Tygodnik Starachowicki** / [red. zespół ; red. nacz. Jarosław Babicki]. – R. 3, nr 42 (1996) ; R. 16, nr 13 (2009). – Starachowice : „Starpress” sp. z o.o.

Pismo ukazuje się od 1994 roku w nakładzie 5000 egz. Redaktor naczelny Jarosław Babicki, wydawca STARPRESS Sp. z o.o. Dostępne w wersji elektronicznej www.tygodnik.net.pl

Pierwszy numer ukazał się 5 stycznia 1994 r. Pierwszym redaktorem naczelnym był Aleksander Łącki. Obecnie funkcję tę pełni Jarosław Babicki (nieprzerwalnie od 13 lat). Na łamach Tygodnika ukazują się wiadomości ze Starachowic oraz ośmiu gmin: Bodzentyn, Brody, Iłża, Łągów, Mirzec, Nowa Słupia, Pawłów i Wąchock. Zespół redakcyjny tworzą: Ewelina Jamka, Urszula Ołowiak, Małgorzata Dziurzyńska, Piotr Krysiak, Janusz Tomczyński. Tygodnik był wielokrotnie nagradzany w licznych konkursach. W 1994 i 1998 r. zdobył wyróżnienia honorowe w IV Konkursie Fundacji Idee dla Niezależnej Prasy. W konkursie dla gazet lokalnych zajął I miejsce (2001 r.). Również I nagrodę zdobył w 2003 roku w konkursie dla redakcji gazet lokalnych mających największy wpływ na kształtowanie świadomości proekologicznej społeczeństwa.

*M.D.: 700 [Siedemsetny] numer TYGODNIKA // *Tygodnik Starachowicki*. – 2007, nr 22, s. 2

OLO: 600 [Sześćsetny] numer Tygodnika! // *Tygodnik Starachowicki*. – 2005, nr 26, s. 7
Pierwszy numer wydano 5 stycznia 1994 roku.

500 [PIĘĆSET] numerów Tygodnika. – Il. // *Tygodnik Starachowicki*. – 2003, nr 31, s. 13
Jubileusz (pierwszy numer ukazał się 5 stycznia 1994 roku)

71. **Z Życia Gminy Wąchock** : informator samorządowy / Urząd Miasta i Gminy Wąchock ; red. Marian Suszał]. – Nr 2 (2006). – Wąchock : UMiG, 2006

POWIAT STASZOWSKI

72. **Goniec Staszowski** : pismo społeczno-kulturalne Ziemi Staszowskiej / [red. zespół pod kierunkiem Macieja A. Zarębskiego]. – R. 3, nr 3 (marzec 1992) ; R. 13, nr 12 (grudzień 2002). – Staszów : Staszowskie Towarzystwo Kulturalne

Pierwszy numer Gońca Staszowskiego ukazał się 16 marca 1990 r. Od początku zajmował się problemami społeczno-kulturalnymi Staszowa i Ziemi Staszowskiej. Pismo wydawane przez Staszowskie Towarzystwo Kulturalne, w nakładzie 1000 egz., (redagowane od 1992 r. przez. Macieja A. Zarębskiego). W obecnej formie ukazuje się od 2008 roku.

*SOKÓŁ, Zofia: „Goniec Staszowski” – próba oceny : w drugą rocznicę // *Goniec Staszowski* . – 1992, nr 3, s. 5

*ZARĘBSKI, Maciej Andrzej: Sprawy ludzkie historia : czyli „to i owo” z „Gońca Staszowskiego” z lat 1990-2000. – Staszów ; Staszowskie Towarzystwo Kulturalne, 2000. – 121, [1] s. : il. – (Biblioteka Staszowska ; 114)

73. **Kurier Ziemia Szydłowska** / red. kolegium Szczepan Rożek [i in.]. - Szydłów : Gminny Ośrodek Kultury. - R. 1, nr 1 (czerwiec 1998)

74. **Kurier Ziemi Szydłowskiej**. - Nr 2 (lato/jesień/zima 2008). - Szydłów : Urząd Gminy, 2008

75. **Merkuriusz Połaniecki** : pismo Rady Miejskiej / [red. prowadzący Mariusz Zyngier]. – Nr 2/5 (luty-marzec 1992). – Połaniec : Urząd Miasta i Gminy Połaniec, 1992

Merkuriusz Połaniecki : pismo Rady Miejskiej / [red. wydania Weronika Janowska]. – R. 18, nr 12-1 (grudzień-styczeń 2009). – Połaniec : Urząd Miasta i Gminy Połaniec, 2009

Pismo Rady Miejskiej. Miesięcznik wydawany przez Urząd Miasta i Gminy Połaniec. Ukazuje się od października 1991 roku, w nakładzie 700 egz. Miesięcznik z założenia jest pismem Rady Miejskiej w Połańcu, działalności swą przybliża sukcesy i problemy miasta i społeczności, informuje o wszystkich zdarzeniach w regionie.

JAK: 101. [Sto pierwszy] Mercuriusz. – (W sieci) // *Gazeta w Kielcach*. – 2000, nr 50, s. 2 [dod. do *Gaz. Wybor.* Wyd. 3 2000 nr 50]

Dziesięciolecie pisma (miesięcznik); inf. o powstaniu strony Internetowej czasopisma www.polaniec.tc.pl.

*ZYNGIER, Mariusz: Nasz Jubileusz // *Merkuriusz Połaniecki*. – 2000, nr 1, s. 1, 2
Setny numer „Merkurium Połanieckiego”; fragment.

76. **Monitor Staszowski** : pismo samorządowe / Rada Miejska w Staszowie ; Wyd. Polityki Gospodarczej w Promocji Urzędu Miasta i Gminy w Staszowie : Piotr Rosiński [i in.]. – Nr 1 (styczeń/marzec 2003). – Staszów : Rada Miejska Urzędu Miasta i Gminy w Staszowie, 2003

Monitor Staszowski : pismo samorządowe / [red. Sławomir Mikula przewodn.]. – (maj/ czerwiec 2008). – Staszów : PHU „SZOSTAKDRUK”, 2008

Gazeta ukazuje się od 1993 roku, początkowo miesięcznik, później kwartalnik, a obecnie dwumiesięcznik. Pismo jest bezpłatne, wydawane przez Urząd Miasta i Gminy Staszów w nakładzie 1200 egz. Redaktorem naczelnym jest Sławomir Mikula. Czasopismo informuje mieszkańców o działalności samorządu oraz wszystkich istotnych dla lokalnej społeczności wydarzeniach. Dostępne w formie elektronicznej na stronie www.staszow.pl

*M.N.: Monitor staszowski. – (Regionalni zapaleńcy). – Il. // *Nasz Region*. – 2007, nr 11, s. 20

77. **Powiat Staszowski** : pismo Rady i Zarządu Powiatu Staszowskiego : Staszów, Połaniec, Osiek, Bogoria, Łubnice, Oleśnica, Rytwiany, Szydłów / [Starostwo Powiatowe w Staszowie ; red. prowadzący Jan Mazanka]. – [R. 1], nr 1 (grudzień 2000). – Staszów : SP, 2000

POWIAT WŁOSZCZOWSKI

78. **Biuletyn Informacyjny** / red. Komisja Regulaminowo-Statutowa, Dyscyplinarna II Instancji i Informacyjna Rady Gminy w Krasocinie. - Nr 1/III (1999). – Krasocin : RG, 1999

79. **Echo Powiatu Włoszczowskiego** : Kluczewsko, Krasocin, Moskorzew, Radków, Secemin, Włoszczowa : powiatowy biuletyn informacyjny / [red. zespół ; Stanisław Jędrzejczyk przewodn.]. – Nr 2 (2001) ; R. 8, nr 1 (2008). – Włoszczowa : Starostwo Powiatowe we Włoszczowie, 2001

Wydawcą kwartalnika jest Starostwo Powiatowe we Włoszczowie. Czasopismo redaguje zespół w składzie: Sławomir Owczarek (przewodniczący), Robert Sucharek, Stanisław Jędrzejczyk, Cezary Nowak, Marian Rojek, Robert Ślęzak. W 2003 r. w marcu ukazał się ósmy numer pisma. Zawierał m.in. wykaz władz samorządowych w poszczególnych gminach powiatu, skład Zarządu Powiatu nowej kadencji, informacje ze szkół średnich i in. Ostatni numer (nr 1) ukazał się w 2008 r.

(a): **Echo Powiatu już tuż // Głos Włoszczowy**. – 2001, nr 7, s. 2
Zapowiedź utworzenia biuletynu informacyjnego.

*ZIMNA, Jadwiga: **Echo Powiatu // Głos Włoszczowy**. – 2003, nr 5, s. 2
Omówienie zawartości nr 8.

80. **Głos Włoszczowy** : pismo regionalne / [red. Halina Łuszcz i in.]. – [R. 1], nr 1 (grudzień 1992) . – Włoszczowa : Urząd Miejski, 1992

Głos Włoszczowy : pismo regionalne / [red. nac. Jacek Sienkiewicz]. – R. 14, nr 12 (2007). – Włoszczowa : Urząd Gminy we Włoszczowie, 2007

Pismo ukazuje się od 1991 r. Wydawane jest z inicjatywy lokalnego samorządu i przez niego finansowane. Pismo informuje o pracach samorządu i ważnych wydarzeniach, przybliża czytelnikom historię miasta i okolic, tradycje i legendy. Miesięcznik redagowany jest przez społeczników pod kierunkiem Jacka Sienkiewicza.

BORATYN, Iwona: Smak czwartej władzy // *Gazeta Lokalna* (Kielce. Sandomierz). – 1996, nr 141, s. 2 [dodatek do *Gazeta Wyborczej* Wyd. 1 1996, nr 141]

CZOPEK, Adam: Ponownie rusza Włoszczowa // *Gazeta Kielecka*. – 1996, nr 38, s. 9

„GŁOS Włoszczowy” w stadium terminalnym (informuje i wyjaśnia wydawca gazety) // *Głos Włoszczowy*. – 1996, nr 5/6, s. 1,4

JADACH, Jan: O prasie lokalnej i regionalnej słów kilka... *Głos Regionu Świętokrzyskiego 25 // Gonicz Staszowski*. – 1999, nr 10, s. 9

Nr 9 z 1999 roku.

*(Mik): To już dwa lata. „Głos Włoszczowy” // *Echo Dnia* (Wyd. Kiel.). – 1995, nr 123, s. 7

Po kilku miesiącach przerwy // *Głos Włoszczowy*. – 1996, nr 1/2, s. 1

Rudziński, Marian: Kilka uwag do Głosu Włoszczowy // *Głos Włoszczowy*. – 2001, nr 5, s. 24-25

STODULSKI, Sławomir: Włoszczowa ma głos. Z życia gminy // *Gazeta Lokalna* (Wyd. AK) . – 1992, nr 285, s. 1 [dodatek do *Gazety Wyborczej* Wyd. A 1992, nr 285]

Sienkiewicz, Jacek: Sursum corda // *Głos Włoszczowy*. – 2007, nr 7/8, s. 2

81. **Informator Samorządu Gminy Radków**. - Nr 7 (2005) ; nr 17 (2007). - Radków : Urząd Gminy

82. **Kurier Kluczevska** : gazeta Gminy Kluczewsko / red. zespół ; przewodniczący Andrzej Jaśkiewicz. - Nr 1 (2005) ; Nr 1 (2008). - Kluczewsko : Urząd Gminy

Gminny biuletyn informacyjny.

INDEKS TYTUŁÓW CZASOPISM PREZENTOWANYCH NA WYSTAWIE

Liczby odsyłają do numerów pozycji w katalogu.

- Biuletyn Informacyjny* [Rady Gminy w Krasocinie] 78
Biuletyn Informacyjny Rady i Burmistrza Miasta i Gminy Kazimierza Wielka 13
Biuletyn Informacyjny Starostwa Powiatowego w Kielcach 20
Biuletyn Informacyjny Urzędu Miasta i Gminy w Końskich 46
Biuletyn Informacyjny Urzędu Miasta i Gminy w Skalbmierzu 14
- Diariusz Skalbmierski* 15
Dream Teams 1
- Echa Łysogór* 21
Echo Powiatu Włoszczowskiego 79
- Gazeta Bielińska* 22
Gazeta Bliżyńska 63
Gazeta Jędrzejowska 9
Gazeta Kazimierska 17
Gazeta Konecka 47
Gazeta Koszycka 18
Gazeta Ostrowiecka 51
Gazeta Sędziszowska 10
Gazeta Skarżyska 64
Gazeta Starachowicka 67
Gazeta Staropolska 23
Gazeta Suchedniowska 65
Gazeta z Samborca 56
Gazeta Zagnańska 24
Głos Daleszyc 25
Głos Klimontowa 57
Głos Miedzianej Góry 26
Głos Nowin 27
Głos Piekoszowa 28
Głos Pińczowski 54
Głos Samsonowa 29
Głos Sobkowa 11
Głos Włoszczowy 80
Gminne Wieści 58
Gołoborze 30
- Goniec Buski* 6
Goniec Staszowski 72
Gospodarka Świętokrzyska 2
- Informator Samorządowy : biuletyn Urzędu Miasta Kielc* 31
Informator Samorządowy : biuletyn Urzędu Miasta w Pińczowie 53
Informator Samorządowy 68
Informator Samorządowy Miasta i Gminy Wąchock 69
Informator Samorządu Gminy Radków 81
Informator Tygodniowy Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach 3
- Kurier Chmielnicki* 32
Kurier Kluczeńska 82
Kurier Małogoski 12
Kurier Masłowski 34
Kurier Pińczowski 55
Kurier Strawczyński 35
Kurier Ziemi Szydłowskiej 74
Kurier Ziemia Szydłowska 73
- Mały Diariusz Skalbmierski* 16
Merkuriusz Połaniecki 75
Między Sesjami 4
Monitor Staszowski 76
- Nasz Emeryk* 37
Nasz Region 5
Nasza Gazeta Łagowska 38
Nasza Gmina 39
Nowa Nidzica 19
Nowiny z Gminy 7
Nowy Kurier Chmielnicki 33
- Ożarów* 50
- Powiat Staszowski* 77
Prosto z Gminy 48
Przegląd Konecki 49

Samorządowy Informator Rady Gminy

Bliżyn 66

Sandomierzanin 59

Tygodnik Starachowicki 70

Ucho Igielne 60

W Gminie Pierzchnica 40

Wiadomości Chęcińskie 41

Wiadomości Morawickie 42

Wiadomości Ostrowieckie 52

Wiadomości Sąsiedzkie 43

Wieści Łopuszna 44

Wieści Znad Sanicy 45

Wieść Gminna 61

Z Życia Gminy 8

Z Życia Gminy Wąchock 71

Zawisza 62

Ziemia Strawczyńska 36

INDEKS GEOGRAFICZNY

Baćkowice 51

Bałów 51

Bejsce 17

Bieliny 22

Bliżyn 63, 66

Bodzechów 51

Bodzentyn 21, 67, 70

Bogoria 77

Brody 67, 70

Busko-Zdrój 6 ; powiat 6-8

Częciny 41

Chmielnik 32-33

Czarnocin 17

Ćmielów 51

Daleszyce 25

Dwikozy 62

Fałków 49

Gowarczów 49

Górno 30

Iłża 67, 70

Imielno 9

Iwaniska 51

Jędrzejów 9 ; powiat 9-12

Kazimierza Wielka 13, 17, 19 ; powiat 13-19

Kielce 3, 20, 31 ; powiat 20-45

Klimontów 57

Kluczewsko 79, 82

Końskie 46-47, 49 ; powiat 46-49

Koszyce 17-18

Krasocin 78-79

Książ Wielki 9

Kunów 51

Lipnik 51

Łagów 38, 51, 70

Łopuszno 44

Łubnice 77

Małogoszcz 9, 12

Masłów 34

Miedziana Góra 26, 43

Mirzec 67, 70

Mniów 39

Morawica 42

Moskorzew 79

Nagłowice 9

Nowa Słupia 37, 51, 67, 70

Nowiny zob. Sitkówka-Nowiny

Nowy Korczyn 7

Obraków 58

Oksa 9

Oleśnica 77

Opatowiec 17

Opatów 51 ; powiat 50-51	Skarżysko-Kamienna 64 ; powiat 23, 63-66
Osień 77	Słupia (pow. jędrzejowski) 9
Ostrowiec Świętokrzyski 51-52 ; powiat 51-52	Słupia (pow. konecki) 49
Ożarów 50-51	Smyków (gm. Fałków) 49
P	Sobków 9, 11
Pacanów 8	Starachowice 67-68, 70 ; powiat 67-71
Pawłów 67, 70	Staszów 72, 76-77 ; powiat 72-77
Piekoszów 28	Stąporków 49
Pierzchnica 40	Strawczyn 35-36, 43
Pińczów 53-55 ; powiat 53-55	Suchedniów 65
Połaniec 75, 77	Szczekociny 9
R	Szydłów 73-74, 77
Radków 79, 81	Śladków Mały (gm. Chmielnik) 45
Radoszyce 48-49	Świętokrzyskie, województwo 1-5
Ruda Maleniecka 49	
Rytwiany 77	T
S	Tarłów 51
Sadowie 51	W
Samborzec 56	Waśniów 51
Samsonów (gm. Zagnańsk) 29	Wąchock 67, 69-71
Sandomierz 59-60 ; powiat 56-62	Włoszczowa 79-80 ; powiat 78-82
Secemin 79	Wodzisław 9
Sędziszów 9-10	Wojciechowice 51
Sienna 51	Z
Sitkówka-Nowiny 27	Zagnańsk 24
Skalbmierz 14-17	Zawichost 61

Wojewódzka
Biblioteka
Publiczna
w Kielcach

Prasa samorządowa województwa świętokrzyskiego

27 maja - 30 czerwca 2009

Głos Piekoszowa

kilku latach oczekiwani mieszkańcy Piekoszowa zaczęli woda bez azotanów

WARSZCIE

Echa Tysogór
Biuletyn Informacyjny
Miasta i Gminy
Bodzentyn
ISSN 1507-4617
Egzemplarz bezpłatny!

W numerze:

W tym numerze:	str. 2-3
W tym numerze:	str. 4

Gazeta Bliżyńska

Mastowski

**WOWA
WIDZIC**

**PISMO SAMORZĄDOWE
MONITOR
STASZOWSKI**

**D GŁOS
DALESZYC**

Głos Włoszczowy

**GAZETA
SĘDZISZOWSKA**

Stralimierz
WYDANY W 58 ROCZNICĘ PACYFIKACJI SKALBIMIERZA
5 sierpnia 2002 r.

SZANOWNI CZYTELNI
Milo nam oddać

Wojewódzka
Biblioteka
Publiczna
w Kielcach